

MIGUEL COLLAZO

**CARTEA FANTASTICĂ
A LUI OAJ**

EDITURA TINERETULUI

**MIGUEL
COLLAZO**

**cartea fantastica
a lui oaj**

virtual-project.eu

== aladrian ==

În românește de Irina Runcan
Desenul copertei de Henry Mavrodin

**EDITURA TINERETULUI
1969**

MIGUEL COLLAZO

El libro fantástico de Oaj

Ediciones Union Diseño de Villaverde, 1966

Xiomarei,

fiului meu Abel,

mamei mele.

Literatura științifico-fantastică cubaneză se află în plină dezvoltare, depășind cu mult realizările din celelalte țări ale Americii Latine. Printre cei care publică cărți de acest gen se află scriitori de o valoare unanim recunoscută, ca poetul Oscar Hustado, dar și o pleiadă de tineri talentați, printre care și Miguel Collazo autorul cărții de față. Născut la Havana, în 28 octombrie 1936. Miguel Collazo a urmat cursurile Școlii de bele arte San Alejandro. A participat la diverse expoziții colective, iar în 1956, expune pentru prima dată singur la Galeria Lex. După ce încearcă fără succes diverse ocupații, participarea la seminarul de dramaturgie al Teatrului național avea să determine o cotitură în viața sa. El scrie o serie de piese de teatru, dintre care «Căsătoria» este menționată la Concursul național din 1963. După doi ani începe să scrie «Cartea fantastică a lui Oaj» al cărei succes îl impune în rândul scriitorilor acestui gen.

Oaj deschise grilajul din tavan, și aerul din tuneluri pătrunse în odaia sa. Apoi se așeză din nou și continuă să scrie. Foile se îngrămădeau pe masă, lângă el, una peste alta. Grămada creștea mereu, în timp ce Oaj, cufundat în gânduri, crea atent personaje complicate.

Pe perete, în fața mesei sale, atârna o frumoasă gravură veche, care înfățișa un peisaj imaginar de pe Pământ, cu mări ca plumbul topit și munți de diamant. În partea de sus a desenului, așezat pe un tron de foc, se vedea un pământean care arunca flăcări pe gură și pe ochi.

visul lui ijly și al lui juan

Într-o după-amiază, după ce plecă de la slujbă, și când ajunse la o încrucișare de tuneluri, din suburbiile orașului Telj, Ijly, saturnianul, intră grăbit într-un loc necunoscut. O creatură extrasaturniană, stând în picioare cu mâinile în șold, părea să-l aștepte la capătul unui drum ciudat, ce se deschidea sub un cer albastru, nespus de strălucitor. Creatura înainta și se opri la o mică distanță de el. I se adresă cu multă dezinvoltură:

— În sfârșit, iată un saturnian! Dar privindu-te bine, nu ești întocmai cum te închipuiam. Credeam că saturnienii sunt mult mai viguroși, albaștri și metalici. Dar dumneata ești înalt și subțire, roșu și transparent. Cu toate acestea, știu că ești un saturnian. Trebuie să fii. Nu-i așa? Cu siguranță. Ei bine, să facem cunoștință. Numele meu este Juan. Al dumitale?

— Ijly

— Ijly? Frumos nume! Ești bărbat sau femeie? Adică femelă sau mascul?

— Ijly este nume masculin.

— Spune-mi, Ijly, cum ai ajuns pe Pământ?

Saturnianul păli.

— Dar... acesta e Pământul? Planeta Pământ?

— Cum? Nu știi? Călătorești așa, fără țință? Mergi la întâmplare și cobori pe prima planetă întâlnită în drum? De astă dată ai nimerit pe Pământ. Unde ai lăsat nava? Totdeauna am fost curios să văd o navă spațială.

— Ce navă?

— Presupun că ai venit într-o astronavă. Sau poate vii pe jos de pe Saturn?

— Veneam pe jos...

Pământeanul izbucni în râs.

— Doamne! exclamă. Sunt un prost! Caut logica unui vis. E limpede, ai venit pe jos. Puteai să vii și înotând. Totul este posibil.

Saturnianul își încruntă sprâncenele.

— Glumești? Întrebă el. Despre ce-i vorba?

— Despre visul meu.

— Ce vis?

Pământeanul înaintă câțiva pași.

— Dumneata ești visul meu, îi spuse.

— Eu?

— Da.

Ijly era foarte serios.

— Unde mă aflu?

— Ți-am spus. Pe Pământ. O planetă minunată datorită

locuitorilor săi, o planetă fără viață și inutilă fără ei. Dar nu te neliniști, prietene Ijly, căci totul este vis. Visăm. Descrețește-ți fruntea.

— Totul e foarte ciudat, spuse saturnianul. Și, într-adevăr, pare un vis. Dar nu-mi amintesc să fi dormit vreo clipă. Mai curând aş spune chiar că-i un coșmar. Dumneata ești probabil nebun. În țara mea există o legendă despre nebuni. Se spune că după moarte își continuă viața pe altă planetă, unde întemeiază orașe ale nebunilor. Și acolo totul e foarte ciudat, ca la nebuni...

Pământeanul Juan privi distrat în jur.

— Această legendă, spuse el, se potrivește foarte bine și pentru planeta mea. Prietene Ijly, uneori, în ciuda nebuniei noastre, facem lucruri minunate, care n-ar exista, dacă am fi atât de înțelepți ca voi. Dacă am suprima, de exemplu, războiul.

Ijly rămase cu gura căscată.

— Războiul! Există într-adevăr?

Juan zâmbea.

— Mai mult sau mai puțin, prietene Ijly. Dar nu lua totul în serios. Și nu uita că nu-i decât un vis.

Saturnianul îmbrățișă dintr-o privire orașul din jurul său ce se înălța sub cerul strălucitor.

Apoi îl privi pe Juan și se dădu câțiva pași înapoi.

— Ascultă, îi spuse el, nu te uita așa la mine, că începe să-mi fie teamă.

— Liniștește-te, îi răspunse Juan. Nu face mutra asta, că n-o să ți se întâmple nimic rău. Suntem prieteni, nu? Să mergem, și liniștește-te, deoarece în curând o să ne trezim, dumneata pe Saturn, iar eu probabil pe Pământ, și totul se va termina. Poate că mâine dimineață nici n-ai să-ți mai amintești de toate astea.

Ijly dădu cu încăpățănare din cap.

— Nu. Țsta nu e vis. Veneam pe jos prin tunelurile din Telj, și dintr-o dată ai apărut dumneata, apoi au urmat toate celelalte.

— Nu știu, spuse Juan, dar visez. M-am culcat nu de mult și visez. Visez un saturnian care se numește Ijly, asta-i tot. Și dumneata visezi un pământean care se numește Juan. E simplu.

Urmă un moment de liniște.

Ijly privi o clipă acea lume ciudată și spuse:

— Da, trebuie să fie vis.

— Este un vis.

— Ce altceva ar putea fi?

Tăcu, apoi îl întrebă:

— Spune-mi, cum ai știut că sunt saturnian?

Juan își căută țigările și aprinse una. Trase încet fumul în piept.

— Există scriitori pe Saturn?

— Da, răspunse Ijly. Dar spune-mi, de unde știi?

— Mă interesează. Ce fel de literatură se scrie pe acolo?

Ijly ridică din umeri.

— De tot felul.

— Romane fantastice, de exemplu, se scriu?

— Și romane fantastice.

— Dar polițiste?

— Sunt mulți scriitori. Ojd, Nisd, Oeoc...

— Spune-mi, Ijly, cunoști scriitori care scriu literatură științifico-fantastică?

— Cunosci mii. Erl, Imn, Lel-b, Ouildz, Oaj, Afur, Kge, O, Zxien, Ailg, Wsee... Dar de ce nu răspunzi la întrebarea mea? Cum ai știut că sunt saturnian?

— Foarte simplu, Ijly. Pe Pământ sunt scriitori care scriu literatură științifico-fantastică. Eu sunt unul dintre ei...

— E, într-adevăr, o planetă de nebuni! spuse Ijly. Eu îți pun o întrebare și dumneata te încapățânezi să-mi vorbești despre ceva ce n-are nici o legătură cu întrebarea mea.

Juan aruncă o gură mare de fum.

— Se poate, îi răspunse. Sunt scriitor de literatură științifico-fantastică...

— Știam! Scrii despre fel de fel de probleme interplanetare.

— În ultima vreme, continuă Juan, m-am gândit destul de mult la cartea mea.

— Ce carte?

— Cartea despre saturnieni.

— Despre noi?

— Da. Și m-am gândit atât de mult la ea, și în așa fel, încât era firesc să-l visez într-o noapte pe unul dintre voi. De aceea știu că ești saturnian... Nu arăți întocmai cum îmi închipuiam eu, totuși ai înfățișarea unui saturnian.

— Înțeleg, spuse Ijly, dar realitatea este că eu nu-s o plăsmuire a minții tale. Exist, trăiesc în orașul Telj, lucrez într-un muzeu, sunt căsătorit, soția mea se numește Sizhama, am două fete, Yiierna și Riet...

Juan strivi țigara cu piciorul și dădu din umeri.

Îl privi pe saturnian drept în ochi și-i spuse:

— Nu neg. Spun doar că e un vis. Visez un saturnian în carne și oase. Dumneata mă visezi acum pe mine, în timp ce eu exist în realitate. Mă numesc Juan, trăiesc în acest oraș de treizeci de ani, m-am născut aici. Înțelegi, nu?

— E fantastic.

— Sunt de aceeași părere. E fantastic, dar așa e. Aș vrea să te rog ceva, prietene Ijly. Să nu pierdem în mod stupid această minunată conjunctură onirică. Datorită ei ai avut posibilitatea să te afli pe

Pământ, iar eu am ocazia să vorbesc cu un saturnian autentic. Ce importantă mai are restul?

Ijly privi spre cer și se sperie. Soarele se apropia de orizont și i se păru nebănuț de mare.

Juan contempla orașul.

Ijly se întoarse spre el.

— Privește, îi spuse Juan, acesta e orașul meu. Acum e aproape un oraș-fantomă. Fii atent, pare nelocuit... Nu se aude nici un zgomot. Oricum, locuitorii lui trebuie să fie ca paralizați, prizonierii altei epoci. Cum ți se pare orașul meu?

Ijly privi înainte să-i răspundă.

Începu să sufle un vânt rece, care îi păru însă saturnianului aproape fierbinte.

Aerul șuiera printre clădiri cenușii, în aparență pustii, care se înălțau în dreapta și stânga drumului pavat. Murdării și hârtii se rostogoleau pe străzile pustii. Zgomotul unei cutii goale de conserve, purtate de vânt, se auzea până departe.

— Oh, spuse Ijly, acum, când privesc atent, îmi dau seama că orașul acesta seamănă mult cu al meu. E de necrezut.

Juan își aprindea altă țigară.

— Așa arată orașul tău?

— Foarte asemănător... da.

— Țsta e un orașel. Credeam că pe Saturn, datorită dimensiunilor sale, orașele sunt mai mari...

— Orașul meu este mic. Desigur, acolo există și orașe mari, atât de mari, încât cu greu ți le-ai putea închipui. De exemplu, orașul Doa, la răsărit de Telj, are aproximativ patru mii de *ezc* lungime, sau poate mai mult. E un oraș gigantic, deși nu e cel mai mare.

— Ce-i un... *ezc*?

Saturnianul întinse brațul.

— Privește, de aici și până unde poți vedea cu ochiul liber, acolo unde se văd la orizont clădirile acelea înalte, este un *ezc*. Ba, aș spune chiar că e mult mai puțin.

Pământeanul rămase cu gura căscată.

— Atunci, orașul ăsta e imens! Zici că se numește Doa? Și nu-i cel mai mare?

— Nu-i cel mai mare. Orașul Iimce este aproape dublu. Are șase sau șapte mii de *ezc* lungime, fără să socotim cartierul ce se construiește acum în partea de sud...

Juan își căută caietul de notițe și creionul.

— Trebuie să notez toate astea.

— Cum se numește acest oraș? Întrebă Ijly.

— Havana, răspunse Juan.

Ijly repetă numele silabisindu-l.

— E un nume frumos, spuse Ijly. Dar n-aș fi crezut niciodată că un oraș s-ar putea numi altfel. Havana! Cu cât îl privesc mai mult, cu atât mi se pare mai asemănător cu Telj. Există o singură diferență mai importantă...

— Care?

— Orașele noastre sunt construite sub pământ; câteva, cele mai vechi, ajung până la centrul lui Saturn, ca de exemplu orașul El-o, care este în prezent muzeu.

Lui Juan îi căzu creionul din mână.

— Sub pământ? Și nu vedeți cerul niciodată?

Ijly zâmbi.

— Mi-ar fi greu să-ți explic, sunt anumite fenomene în structura planetei... În sfârșit, cerul se vede întotdeauna, însă nu ca aici. Ca să-l vezi trebuie să urci la suprafață. Spectacolul este minunat, dar presupun că un pământean n-ar putea îndura frigul de afară. Pentru voi frigul ar fi îngrozitor chiar și sub pământ, deși, dacă v-ați îmbrăca bine, cred că l-ați putea suporta.

— Tot ce spui pare fantastic. De necrezut!

Saturnianul părea vesel acum.

— Te miri? Nu spuneai oare că e vis?

— Amintește-ți însă, că e visul unei realități. Îmi povestești lucruri adevărate despre planeta dumitale. Visul ăsta începe să devină foarte interesant! Lasă-mă să notez totul. E fantastic!

— Și mie mi se pare fantastică lumea dumitale.

Privi în jur și zâmbetul îi dispăru de pe față. Apoi continuă:

— Nu poți să-ți închipui cât de neliniștit sunt când privesc partea de sus a acestui oraș. Am impresia că dintr-un moment într-altul o să zburăm în spațiu. Nu-mi pot stăpâni această spaimă, deși spui că nu-i decât un vis. Pe de altă parte, credeam că soarele arde totul aici...

— Tot nu ești convins că visezi?

— Țsta cred că e adevărul. N-am îmbrăcăminte specială, nici costum de protecție, și dacă n-ar fi vis ar trebui să mă evaporez, nu crezi? Dacă ți-aș spune...

Dar nu termină de vorbit. Observă că pământeanul se mișca înspăimântat, de parcă ar fi înnotat în aer. Cu fiecare clipă se depărta tot mai mult. Dintr-o dată, se gândi că totul ar putea să se sfârșească aici, că celălalt probabil s-a trezit, și fugi spre el; dar era inutil, distanța ce-i despărțea nu se micșora.

— Ascultă, strigă Ijly, ne despărțim.

— E nemaipomenită observația ta, spuse Juan. De ce trebuie să mă trezesc tocmai acum? Cineva mă scutură. Jur că am să-l omor când o să mă trezesc...

Glasul lui se auzea acum foarte departe.

Orașul care se afla în spatele pământeanului începu să se

lumineze. Zgomotele ce-i părură saturnianului misterioase se auzeau tot mai puternic.

— Oh, spuse el, nu ne putem despărți așa... Așteaptă...

Juan dispărea.

Ultimul lucru pe care îl văzu fu mâna acestuia care se înălța în semn de despărțire. Apoi totul se pierdu într-o vâltoare de ceață.

— Așteaptă! strigă Ijly sărind din pat.

saturnienii

Trei nave pleacă de pe Saturn spre planeta Pământ. Aveau la bord cincisprezece bărbați și opt femei. Bărbații se numeau: Uj, Mha, Del, Iir, Oo, Neil, Om, Croo, Ig, Ahd, Xeer, Yer, Oot, Dug și Hym; femeile se numeau: Dielma, Omirj, Root, Yarnoo, Crihz, Adrmaa, Xyrla și Jarhh. Erau biologi, astrofizicieni, astrobotaniști, chimiști, matematicieni, medici, ingineri etc. etc.

Uj, Om și Dug conduceau navele.

Transportau toate cele necesare pentru a construi o bază de observație pe Lună.

Și navele ajunseră într-o zi de august.

bacardi cosmic

Zveltă, cu coada ca o cometă, o farfurie zburătoare străbătu cerul vertiginos.

Paco și Orlando, îmbrăcați cu lucioasele lor haine scrobite de dril 100, cu fulare foarte fine în jurul gulerelor, încetară să bea și se priviră neîncrezători.

Tonomatul cânta un cântec necunoscut:

*La Prado și Neptun
mergea o fetișcană...*

— Ascultă, mă, tu ai văzut același lucru ca mine?

— Da... Am văzut și un disc zburător din cele...

— Era transparent?

— Da, și înăuntru era un individ în pielea goală. Un individ roșu ca pătlăgeaua.

— Nu era în pielea goală, răspunse celălalt; purta un costum de aviator din cele... Ca în filme.

Din fundul barului apăru ca un spectru, bălăbănindu-se, un bețiv soios, cu păr buclat; ochii lui umflați erau galbeni-verzui, ca și chipul.

— Nu era roșu, interveni el. Era verde ca orice lucru verde; și nu era gol. Eu îl cunosc, este de pe Marte. E marțian și e verde... și are o trompă lungă... Poartă un costum ca de gelatină de culoarea *mamey*-ului [1](#), și care nu poate fi atins. L-am văzut foarte de aproape. E... prietenul meu. Un tip sincer. Odată m-a invitat să beau o băutură marțiană... La naiba, aia zic și eu băutură bună!

Orlando și Paco priviră când la paharele lor, când la sticla de *mofuco* [2](#), pe care o ținea în mână individul cu nasul ca o pătlăgea.

Paco se întoarse către celălalt scărpinându-se ia ceafa.

— Ascultă, mă, cred că Bacardi ăsta nu-i din ăl bun.

ziaristul

Ziaristul ieși din redacția ziarului „Țara”, însoțit de un fotograf cu nasul roșu.

— Îți va folosi subiectul? întrebă fotograful, căutând din privire cel mai apropiat bar.

— Desigur, oamenilor le place asta. E la modă. În afară de asta, bătrâne, tot trebuie să umplu cu ceva ziarul de sâmbătă!

— Ascultă-mă, spuse fotograful, zărind un bar, hai să bem ceva.

— Nu-i o idee rea. Să mergem.

I

— Un disc zburător? Din cele ce vin de acolo de sus... din altă lume? Cine v-a spus că l-am văzut? Cum? A, da... vă referiți la coada aceea de foc care a trecut pe aici? Am crezut că era o cometă. Toată lumea spunea că era o cometă. Soția mea i-a băgat pe copii în pat, deoarece se spune că atunci când vezi o cometă ai necazuri... Și eu n-am avut curajul să privesc cometa.

II

— Da, era un disc zburător! Dumnezeu, ce ne facem? Am văzut odată un film despre asta. Ce îngrozitor! O să ne omoare pe toți cu razele lor... Vai, nu, vă rog, nu mă fotografiați... sunt complet nearanjată!

III

— Numele meu este Augustin Madera, dacă vă interesează. M-am născut în localitatea aceasta și tot aici doresc să mor, căci am aproape șaptezeci de ani și nu vreau să trăiesc o veșnicie. Asta e nepotul meu cel mai mic, care-i deja bărbat. Știți, când era copil a fost aproape paralizat... Din cauza umezelii din locurile astea blestemate. Aici totul putrezește, până și omul.

Bătrânul cu pielea pământie apucă câteva frunze uscate și le strânse între degetele sale bătătorite și aspre. Băiatul de lângă el îl privea neliniștit, cu buzele întredeschise, atent la fiecare cuvânt rostit, scuturând din când în când capul ca să îndepărteze firele aurii ale părului prăfuit ce-i cădeau pe fruntea palidă.

Bătrânul arată cu mândrie în jur, spunând în continuare:

— Am văzut atât de multe aici, în lunga mea viață, încât până și cel mai curajos dintre noi s-ar cutremura de frică. Chiar în locul unde vă aflați acum, în arborele de capoc de colo, mi-a apărut zilele trecute stafia unui indian. Era plin de sânge și tatuat din cap până în picioare, și era mare și puternic ca un taur. Știți ce-am făcut atunci? N-am rupt-o la fugă, nu, nici vorbă! M-am cățărat în copac cu machetele în mână,

și blestematul ăla a dispărut. Eu nu cred în morți înviați. Da, domnule, am văzut multe lucruri... și credeam că nu mai aveam ce vedea. Nu fac pe viteazul, dar întrebați dacă există cineva pe aici care să poată spune că m-a văzut fugind vreodată. Acum însă... cu lucrurile astea de pe cer, din cealaltă lume... N-am fugit, dar atunci, vă asigur că ar fi fugit până și Preasfânta Fecioară.

— Părea un șuvoi foarte mare de foc! exclamă imediat băiatul, profitând de o clipă de tăcere a bunicului.

— Da, întocmai, continuă bătrânul. Un tub care lumina ca însuși soarele, și era atât de lung, încât nu i se puteau vedea capetele. Am crezut că-i soarele ce crește și că vom arde cu toții... Dar s-a stins îndată. Din pântecele tubului a început să cadă o ploaie de muște roșiatice, mari cât vacile. Așa cum vă spun, niște muște gigantice! Raze! Au distrus totul acolo, la picioarele colinei aceleia.

— Ca niște libărți foarte mari! interveni băiatul.

— Într-adevăr, păreau niște libărți. Asta am văzut... Au dispărut însă imediat... nu știu cum! și mulțumim lui Dumnezeu că n-au mai apărut prin locurile astea. Muream de frică; mă treceau toate sudorile și-mi clănțăneau dinții în gură. Și toate astea le-am văzut cu ochii ăștia pe care o să-i mănânce viermii; să fiu al dracului dacă nu-i așa!

— Ce sunt astea? Ascultă-mă, aud pe toată lumea vorbind despre discurile astea... Vino aici, băiete, și spune-mi ce sunt astea? Ei? Am văzut eu ceva ciudat acolo sus... dar n-am dat importanță. Nu pot să mă gândesc la asta, bătrâne. Am destule pe cap ca să nu mă mai frământ și pentru lucrurile astea... Ei, mă, când îmi dai ce ți-am cerut? Aștept de un secol. Ce se întâmplă?

— Eu n-am văzut nimic; sunt doar vorbe. Toată după-amiaza am stat cu gâtul țeapăn privind în sus, și nimic! Mă doare gâtul îngrozitor. Să nu mai aud povești din astea. Ele nu există decât la cinema. Oamenii văd filme interplanetare... și apoi când ies pe stradă li se pare că văd marțieni pe stradă, peste tot. Cred că mai curând nici nu există planeta Marte... Cum? Ei bine, dacă spui dumneata... Eu, cel puțin, n-am văzut-o niciodată. Ascultă, privește... Tipul ăla din cârciumă... Da, cel cu sacoul negru, zdrențărosul ăla care stă pe aici. Ia întreabă-l pe el, zice că l-a văzut, că era un disc zburător. Dar nu-l lua prea mult în seamă, e pe jumătate țicnit. Cred că a învățat prea mult și i s-a ars un bec. E pe jumătate nebun. Spune că printre noi sunt oameni din altă lume, de pe alte planete, și că nu-i vede nimeni... Ori de câte ori mă întâlnesc cu tipul ăsta, am impresia că sunt și eu nebun! Da, cel de acolo: întreabă-l pe el.

Individul cu sacoul negru întoarce încet capul.

Ținea între mâini o grămadă de hârtii mototolite, pe care le

strângea tare la piept. Avea întipărită pe chip, din cauza buzelor lăsate în jos, o expresie de tulburare. Părea uimit de tot ce se petrecea în jur și chiar de el însuși.

Ascunse hârtiile într-unul din buzunarele sacoului și cu trupul puțin aplecat în față pipăi marginea mesei cu mâna dreaptă.

Înainte de a răspunde la întrebările ziaristului, privi cerul, se scărpină în cap și-și întinse buzele; dinții de jos erau mici și ascuțiți, acoperiți cu un strat de piatră verzuie.

— Da, spuse el în cele din urmă.

Tăcu un moment și apoi adăugă:

— Într-adevăr... într-adevăr... Era o farfurie zburătoare, o navă în formă de disc, de proveniență extraterestră. Nu, nu, domnule. De ce neapărat marțieni? Există și alte planete... Oamenii? Oamenii vorbesc despre marțieni, pentru că, în general, ființele din spațiu nu pot veni decât din Marte. Cauza este fără îndoială cinematograful. Dumneavoastră știți, filmele astea care înfățișează marțieni monstruoși... Am văzut afișele și reclamele, și mereu problema războiului. Războiul interplanetar, marțienii care vin și distrug totul, razele explozive. Invazia! Cum? Venusieni? Nu încercați să ghiciți; nu sunt de pe Venus, sunt de pe a șasea planetă... Nu știți care este a șasea planetă? A șasea planetă este Saturn. Priviți, în jurul soarelui nostru, care este o stea pitică din categoria G, situată la opt minute-lumină de Pământ și având un volum de 1 300 000 de ori mai mare decât el, se rotesc nouă planete: Mercur, Venus, Pământul, Marte... A, le știți? Cei care ne vizitează sunt locuitorii de pe Saturn. Și nu vin pentru prima oară. Eu însumi i-am văzut de mai multe ori. Bine... dar de ce îmi puneți toate întrebările acestea? Vă interesează subiectul sau vreți să vă distrați? A... ziarist! Hm! Și... vreți să scrieți un articol despre asta? Întrevederi, nu? Hm! Vă avertizez că lumea nu crede în aceste lucruri. Ființe de pe alte planete? Aș! Cunosc multe cazuri când oameni ca dumneavoastră și ca mine au intrat în legătură cu ei. Șocul este îngrozitor. Știți ce se întâmplă după asta? Se consideră victimele halucinațiilor sau ceva asemănător; nu acceptă adevărul. De exemplu, întâmplarea cu discul zburător care a trecut pe deasupra orașului. Toți l-au văzut, asta-i sigur; era o navă extraterestră... Dar întrebați-i și-o să vedeți ce vor răspunde. Majoritatea dintre ei vor spune că nu l-au văzut; iar restul... Restul va inventa o poveste cu avioane, aparate de război, iluzii optice... Și, cu excepția câtorva, nimeni n-o să spună concret ce-a văzut. Nimeni n-o să îndrăznească să spună! Ar spune orice, în afară de adevăr. Și asta nu-i prima oară... Ei? Sunt probabil mii de ani. Cine știe câți! Cum arată? Ei? N-aș ști să vă spun exact... E greu să-i descrii. Sunt ca o imagine foarte ștearsă... Mă refer la trupurile lor, deoarece costumul de scafandru care îi protejează le dă aspectul unor insecte mari, de tipul ortopterelor. Chiar au două antene

lungi pe cap. De fapt nu sunt antene, sunt două fascicule divergente de lumină care pleacă din mijlocul capului. Cel care îi vede pentru prima oară poate să-i confunde ușor cu niște insecte, deși saturnienii au o înfățișare... Omenească, sau aproape omenească. Ce spuneți? Când zic că au înfățișare omenească nu vreau să spun că arată întocmai ca noi. Totuși vreau să fie limpede că nu sunt insecte, deși unii afirmă lucrul acesta și-i compară cu muște și libărți gigantice, înspăimântând oamenii. Închipuiți-vă! Cum? Înțelegeți ce vă spun? Cine v-a povestit despre muștele gigantice? A, da; desigur. Din depărtare așa par. Da, au o culoare roșie-strălucitoare... fosforescentă și sunt ușor transparenți, puțin denși... Da, domnule, întocmai cum vă spun, sunt luminoși. Vi s-a vorbit de un șuierat slab... Nu, nu știu de ce. Da, oamenii se înșală ușor, și e bine să se lămurească lucrurile astea. Spuneți că...? Da, am fost în legătură cu ei. Dar n-aș ști să vă spun cum. Prin telepatie sau nu, le-am auzit glasurile suave, dulci... Rosteau fraze pe care nu le puteam înțelege. Poate doar un om de știință... Nu, nici un om de știință nu i-ar fi înțeles. Ce idei! Nu, nu; vorbesc limba noastră. Totuși nu puteam înțelege ideile lor. Limba lor se aseamăna cu cântecul unei păsări... Și glasul părea să vină din toate părțile, nu avea nici o direcție. După părerea mea, aceste legături sporadice se datorează mai curând întâmplării. Cred că saturnienii nu doresc să comunice direct cu noi, cel puțin acum. Sunt ființe foarte inteligente, care știu că nu suntem încă pregătiți pentru acest lucru. Deocamdată ne studiază. Dumnezeu știe de câte mii de ani fac lucrul acesta... Știu că până acum au sosit la noi mai multe expediții. Se poate ca la început să fi venit nave automate, cu aparate de fotografiat, posturi de radio-emisie etc.; apoi, nave plasate pe o orbită a Pământului și conduse de saturnieni. Mai târziu, au descoperit o planetă locuită, e logic să vrea s-o cunoască cât mai bine....

Vreți să vă spun ceva? Cred că au o bază pe Lună... De ce vă alarmați? E al doilea procedeu folosit în explorarea și studiarea oricărei planete. Este firesc, dacă planeta de care-i vorba are un satelit. Și Luna e foarte nimerită pentru asta... Are o latură invizibilă, o latură ce nu se vede niciodată de pe Pământ. Și în afară de asta, cred că baza saturnienilor e construită sub pământ... Nu! Nu vă gândiți la război! Pentru ei războiul este ceva atât de barbar și de primitiv, încât nici nu-l pot concepe, înțelegeți? E bine să se vorbească despre aceste lucruri, pentru ca lumea să se pregătească. Presimt, doar dacă nu se va întâmpla ceva îngrozitor, că suntem pe punctul de a suferi o invazie științifică a ființelor din spațiu, și trebuie să fim pregătiți psihologic pentru a o înfrunta. Notați toate acestea. Da, saturnienii. De mii de ani. O invazie? Asta e presupunerea mea. Există această posibilitate. O dovedesc toate aceste călătorii de investigare... toate aceste vizite. Oamenii de pe Saturn ne studiază, și e foarte probabil să nu fie

singurii; universul este plin ele planete locuite. Vă dați seama exact de importanța acestui fapt? Nu vă emoționează?

Își scoase hârtiile și le împrăștie pe masa plină de muște și firimituri.

Le pipăi apoi delicat cu mâna stângă.

— Am să vă dau toate informațiile pe care le dețin.

Îl privi o clipă pe ziarist, închipuindu-și că-l interesează această problemă. Își închipuia însă, pentru că, în realitate, acesta nici măcar nu se prefăcea că este preocupat. Îl lăsă pur și simplu în pace.

— Iată, în aceste hârtii se află tot ce știu despre ei, lucruri pe care le-am notat de-a lungul anilor. Mă gândesc să copiez într-o zi toate aceste note și să public un volum. Dar nu se știe încă ce se va întâmpla, și aștept...

Își despături solemn hârtiile.

Hârtiile pline de insecte moarte, de murdării, de pete violete, verzui, gălbui și albastre.

Hârtii cenușii, cu urme groase lăsate de un creion negru, moale și tocit, și împodobite cu mici desene cu ștersături și găuri.

Diferite feluri de hârtie: hârtie de ambalaj, coperti de reviste, tăieturi din ziare, foi volante din caiete, plicuri desfăcute, cutii de țigări și tot felul de învelitoare lustruite de mâini unsuroase, de praf și sudoare.

Zdrențărosul se descurca ușor în acel labirint de hârtii multicolore și soioase.

Fotograful, obosit de această situație comică și inedită, bea într-un bar din apropiere al cincilea țoi de rom, întreținând discuții amicale și stupide cu bețivii veterani.

Individul cu sacoul negru scoase o foaie de hârtie, cea mai murdară și mototolită dintre toate, o despături, o puse pe masă și-o netezi cu palma.

— Aici e relatată pe scurt prima mea întâlnire cu saturnienii. Sunt vreo douăzeci de ani de atunci... Stai să văd data... 24 octombrie 1931. În ziua aceea, cam pe la ora unsprezece și un sfert noaptea, traversam bulevardul Alameda de Paula, îndreptându-mă spre strada Jesús María, când dintr-o dată, ceva pe cer îmi atrase atenția. Atunci mi-am ridicat ochii și am rămas uimit...

Lumea se uita curioasă, și cei din bar începură să înconjoare masa și să intervină în conversație cu tot felul de glume și vorbe fără rost.

Zdrențărosul luase o înfățișare foarte gravă, complet nepotrivită cu locul și oamenii care se mișcau în jurul său: bețivi gălăgioși și certăreți.

Ziaristul privea din ce în ce mai alarmat grămada de hârtii de pe masă. Ceru un păhărel, și, în timp ce-l sorbea încet, se gândi că era prudent să termine această nebulă, minunându-se chiar că rezistase

atâta timp.

Zdrențărosul continua să stea aplecat peste hârtiile sale, cu ochii strălucind, cufundat în lectură și străin de tot ce se petrecea în jur.

— Și la 9 iunie, la ora patru și jumătate după-amiază, în parcul orașului...

Dar ziaristul și fotograful profitaseră de un moment prielnic ca s-o șteargă și acum se îndepărtau pe stradă în jos râzând și dându-și coate.

Glasul zdrențărosului se transformă într-un zumzet ciudat, pe care nimeni nu-l asculta, și se pierdu printre hohote de râs și grosolănii.

discul zburător

Un disc foarte neted, negru ca spatele unei oglinzi, perforat de găuri, cu lumini mobile și mici sfere colorate mișcându-se pe o muchie. Cârlige, cângi de foc mușcându-l ca niște lipitori. Panașe de spumă, gaze țâșniră și, învolburându-se, anunțau sosirea navei cosmice. O înconjura un inel de flăcări verzi. Dar totul era fals; adevărata navă, mică și cristalină, se ascundea sub inevitabilele focuri de artificii ale platoșei sale electromagnetice. Viteza proiecta imaginea ei în atmosfera terestră, lăsând în urmă o frumoasă coadă, ca o subțire rază de foc trasată pe cerul albastru. Discul zburător traversă maiestuos Havana la o înălțime foarte mare, atât de mare, încât nimeni nu-l putea vedea.

Noaptea trecută, Oaj terminase de scris o povestire foarte scurtă și simțea nevoia s-o citească cuiva, indiferent cui. Știa că era un lucru greu și periculos, deoarece în dimineața aceasta oamenii erau foarte ocupați la servicii, iar șeful se trezise mai prost dispus ca de obicei. Era greu, dar Oaj ar fi înnebunit dacă n-ar fi citit cuiva povestirea, și încă repede. Așa că își luă hârtiile și se așeză în fața biroului unde stătea Nel, spunându-i că trebuie să-i citească ceva. Nel, fără să-și ridice ochii de pe hârtiile sale, îi răspunse pe un ton sec că n-avea timp pentru astfel de lucruri. Oaj insistă, asigurându-l că era un fragment din cartea lui despre pământeni. Nel îi răspunse că nu-l interesează și adăugă că Pământul e o bucată de cărbune calcinată de soare care se învâрте în spațiu, fapt pentru care nu putea să existe viață acolo sub nici o formă. În tot acest timp, nici măcar nu se uită la el. Oaj nu mai insistă și alergă la Siria, cerându-i să-l asculte un minut. Siria îi spuse că în acel moment nu-l putea asculta pentru că vorbea la telefon. Oaj o așteptă să termine, și ea, observându-l, îi răspunse să n-o aștepte deoarece după convorbire trebuia să răspundă la corespondența șefului, și ca să-i răpească orice speranță adăugă că nu l-ar fi ascultat nici chiar dacă n-ar fi avut nimic de făcut. Oaj îi spuse că era vorba de o poveste despre pământeni, și ea îi răspunse că n-o interesa de loc literatura științifico-fantastică. El îi spuse că n-are sensibilitate, și ea îi replică că-și păstrează sensibilitatea pentru alte lucruri. Oaj îi spuse că asta e o grosolanie, și ea îi strigă că este un romancier științifico-fantastic lipsit de valoare. Oaj îi răspunse că preferă să fie așa cum este și nu o fâță proastă ca ea. Siria se înfurie și-i spuse că o să-l cheme pe logodnicul ei, și Oaj îi răspunse că n-avea decât să-l cheme deoarece era pregătit să-i stâlcească nasul. Și fără să-i asculte ultimele insulte, alergă spre biroul lui Orl, implorându-l să-l asculte un minut; dar Orl îl îndepărtă de la masa lui strigându-i „lasă-mă în pace!” Atunci își încercă norocul la Ul, și Ul îi spuse că-l ascultă, dacă îl va

ajuta să termine un referat. Oaj ieși în fugă și nimeri la Ool, care îl întâmpină cu o grosolănie. Nu avu succes nici la Mirlaa, nici la Siyl, nici la Arnaa-a, nici la Eij.

Oaj era disperat, și disperarea îi trezi gândul că poate șeful l-ar asculta, pentru că era singura persoană liberă. Intră hotărât în biroul acestuia. Șeful nu numai că îl primi bine, dar se arătă încântat de povestire. Când Oaj ieși din biroul șefului și reflectă asupra celor făcute, leșină în văzul tuturor.

omul care îi adora pe saturnieni (*fabulă chinezească*)

Cândva, în Havana Veche, cineva fusese atât de des vizitat de un zdrențăros care purta un sacou negru și ros și-i tot vorbea despre saturnieni (stabiliți pe Lună, după părerea lui), lăudându-le virtuțile și măreția, încât sfârși prin a-i adora fără să fi văzut niciodată pe unul din ei.

Le înălță în casă un altar, cu flori, lumânări și o prețioasă sculptură de mahon, foarte împodobită de el însuși, care reprezenta un saturnian cu brațele deschise, zburând deasupra unui nor mic, așa cum își imagina el aceste ființe. Sculptura, cu stucaturi și policromată, reprezenta întocmai o ființă de pe Saturn, cu costum roșu de scafandru, antene luminoase și toate celelalte. În plus, pentru o asemănare mai mare și mai uimitoare, costumele erau fosforescente.

Într-o anumită zi, un saturnian află că pe Pământ exista cineva care îi adora și vru să-l cunoască.

Se urcă în furea lui zburătoare și ajunse la el acasă repede ca fulgerul. Tocmai în acel moment, pământeanul era îngenușat în fața altarului, cuprins de extaz. Când saturnianul băgă capul pe fereastră ca să-l salute, bărbatul sări în picioare și fugi îngrozit; țipetele lui de groază se auzeau până foarte departe.

Probabil că zdrențărosul nu l-a mai vizitat niciodată.

robotul

Pentru studierea omului au fost create de saturnieni pe Lună două laboratoare gigantice: cel de la Dhil-o și cel de la Cxy-t.

Aceste laboratoare primeau întregul lor material de la navele de observație ce zburau într-una deasupra Pământului.

Flota de observație, denumită 05 (tz), era formată din șapte mici nave discoidale, pilotate de Mha, Iir, Oo, Ig, Xeer, Hym și respectiv Yer.

Într-o zi, Mha, pilotul navei 8c-00, primi ordinul să lanseze pe Pământ un robot cu chip de om, care trebuia să pătrundă printre pământeni, să trăiască printre ei, pentru a obține anumite date greu de obținut altfel.

Nava 8c-00 străbătu spațiul ca un meteorit, aducând un nou locuitor pe a treia planetă.

Robotul fusese foarte bine antrenat. În tot timpul călătoriei citi ziare și fumă nenumărate țigări.

Dar din nefericire, lucru de necrezut în cazul unei mașini, și în ciuda antrenamentului său riguros, contactul cu pământenii l-a dezechilibrat în câteva luni.

Ultimele sale referate, pline de imagini haotice și într-un limbaj foarte subiectiv, n-au putut fi descifrate de creatorii săi uimiți.

un mort neobișnuit

Locatarul camerei 32 murise.

Zăcea țeapăn, cu picioarele în afara patului foarte mic. Pielea de pe brațe și de pe față avea o nuanță roșie, puțin sîdfie.

Era un om despre care nimeni nu știa nimic. Trăise și murise acolo. Atâta tot. A murit în liniște, aproape neobservat, fără să atragă atenția cuiva.

Polițistul se plimba neliniștit prin cameră, cu brațele încrucișate la spate, scărpinându-se din când în când în cap. Administratoarea blocului își ștergea mâinile de șorț și privea mortul scaldat într-o lumină slabă.

— Să vedem, insista polițistul, mângâindu-și bărbia, din ce trăia individul? Avea rude?

— Nu, domnule, răspundea administratoarea.

— Primea vizite?

— Niciodată, domnule. V-am spus doar că trăia complet singur... Nu avea nici prieteni, nici rude. Cel puțin eu n-am văzut pe nimeni. Întotdeauna era singur. Nu saluta pe nimeni... Era un om foarte trist; îl priveai în ochi și-ți dădeai seama de asta.

Polițistul își aprinse o țigară și-l privi pe mort.

— De când locuia în casa asta?

— Tocmai se împlinea un an.

— Cum se numea?

— Păi...

Polițistul păstră o clipă fumul în gură și apoi îl aruncă dintr-o dată.

— N-o să-mi spuneți că nu știți... Doar nu-i o fantomă acest locatar, trebuie să figureze în cartea de imobil... sau poate nu există carte de imobil în această casă?

— Ba există, domnule. Dar mortul... domnul...

Polițistul se aplecă puțin înainte.

— Domnul... continuă administratoarea plină de mister, îmi amintesc de parcă ar fi astăzi! mi-a spus un nume ce... Știți, un nume neobișnuit, înțelegeți?

— Ce fel de nume?

— Nu-l pot repeta. Era... era mai curând un sunet. Un sunet de parcă ar fi plescăit cineva cu limba... Cam așa ceva. N-aș putea să repet.

— Era străin?

— Nu, nu, domnule. Era ca și noi... Nu l-am întrebat. Părea un om atât de bun; îl priveai în ochi și-ți dădeai seama de asta. Credeam că o să fie un chiriaș bun; un bărbat singur, liniștit, serios... Știți, locatarii îi dau uneori atâta bătaie de cap. Nu plătesc, fac scandal. Cineva

trebuie să aibă grijă de liniștea imobilului. Și i-am închiriat o cameră. Era un om atât de bun. Îl priveai în ochi...

— Înțeleg, înțeleg; dar cum se numea?

— După ce mi-a spus numele, a zâmbit. Un zâmbet așa de ciudat, domnule, și așa de dulce... Și atunci, îmi amintesc de parcă ar fi astăzi, a rămas pe gânduri, s-a uitat la mine... avea o privire atât de nobilă! și... mi-a mărturisit că nu știe să scrie și să citească. M-am mirat foarte mult, pentru că părea un om cu carte; îl priveai în ochi...

— Bine, bine, o întrerupse polițistul nerăbdător. Era analfabet. Dar chiar și analfabeții au un nume, doamnă. Se numea Pedro, sau Juan, sau Jacinto... au un nume!

— El n-avea nume.

— Doamnă, dar cartea de imobil!

— Nu știi! Am notat... Zeta. Domnul Zeta. Un nenorocit, fără părinți, fără prieteni... S-a născut singur, nebun... Dar nu era asta un motiv să nu-i închiriez o cameră! Săracul! Ce importanță are numele?

— Liniștiți-vă, doamnă. Trebuie să afla principalele date despre mort. E meseria mea! Deci, domnul Zeta; știm măcar ceva despre el. E un caz ciudat.

— Da, domnule, un caz ciudat, foarte ciudat. Dar era atât de bun...

Polițistul se scărpină la ceafă. Vecinii, curioși, priveau tăcuți din prag, fără să iasă pe culoare. Acum nu mai puteau să născocească ca altădată tot felul de povești despre mort; nu spuneau: „Săracul”, sau alte lucruri de acest gen, ci priveau doar în liniște.

În camera goală, murdară și întunecată, în patul cu așternut cenușiu se distingeau doar pielea mortului, cu imperceptibile licăriri sidefii. Nu părea nici mort, nici viu. O statuie care zace.

Ceilalți doi polițiști căutau prin toate colțurile, miroseau, pipăiau podeaua și pereții. Unul dintre ei, gras și înalt, privea mereu oamenii cu un aer inchizitorial, ușor nedeslușit, de parcă și-ar fi interogată în liniște propria sa imagine din oglindă.

Cel care vorbea cu administratoarea le spunea: „Percheziționați cu atenție toate mobilele”. Cei doi polițiști se priveau nedumeriți, apoi se uitau prin încăperea goală întrebându-se despre ce mobile era vorba. Nu era decât un pat și un scaun. Nu aveau ce să percheziționeze. Unul dintre ei notă ceva în carnetul său și ieși din încăperea cu pași grăbiți, urmărit de privirea inchizitorială a colegului său.

Vecinii priveau în liniște, și copiii priveau și ei liniștiți, uitându-se printre picioarele oamenilor mari.

Polițistul se plimba prin încăperea privind-l pe mort tot timpul. Se uita la el, cu obrazii în palme și legănându-se pe călcâie. Gesticula, desfăcea larg brațele în fața cadavrului și le scutura. Îl privea pe

colegul său drept în ochi, își arcuia sprâncenele, și-și trecea mâna peste față, de parcă ar fi vrut să șteargă orice expresie. Cel care îl privise cu un aer inchizitorial suspină și se îndreaptă spre cei care se opriseră în prag. Îl întrebă pe unul dintre ei, un bărbat scund și nervos:

— Îl cunoșteți pe mort?

— Din vedere... Totdeauna îl vedeam intrând și ieșind. Era foarte ciudat.

— Ce înțelegeți prin „ciudat”?

— Era... Așa...

— Ce obiceiuri avea?

— Nu știu... Adică, nu-l vedeam decât intrând și ieșind. Nu vorbea cu nimeni. Și pielea...

— Ce avea pielea?

— Priviți-o, este roșie!

— Într-adevăr. Dar oricine are pielea roșie. Sunt oameni care au pielea roșie. Prin asta era ciudat?

— Da... Și când era viu... pielea... Avea o piele ca de cauciuc.

— L-ați văzut vreodată cu cineva...? Mă refer la un prieten, la cineva pe care să-l salute pe stradă.

— Niciodată, domnule. Dar dumneavoastră, doamnă, îl cunoșteți?

Femeia care stătea în spatele bărbatului scund și nervos fu surprinsă de întrebare.

— Eu?

— Da, dumneavoastră.

— Nimeni nu-l cunoștea!

— De unde știți?

— Era un individ solitar. Locuia de mult aici... Întotdeauna singur, singur. Ieșea și intra singur. Era nebun. Era un nebun. Uneori îl întâlnea cineva pe stradă stând într-un colț, cu brațele de-a lungul trupului și privind oamenii. Și stătea așa ore în șir... Apoi se întorcea și intra în cameră. Nu mânca, nu bea, nu transpira... Nu l-am văzut niciodată ducându-se la baie, dar nu mirosea urât și nu părea murdar... Era ca pisicile. Și dacă cineva încerca să poarte o discuție cu el sau să petreacă împreună, începea să se strâmbe și nu știa ce să facă... Iar când vorbea, Doamne, nici dracu n-ar fi putut să-l înțeleagă.

— Vorbea altă limbă?

— Nu; vorbea perfect. Dar fără sens. Era nebun. Și a murit de nebulie, de foame... ce știu eu. Săracul, odihnească-se în pace!

Un alt vecin spuse:

— Era un tip ciudat. Părea o fantomă. Eu îl respectam. Nu mi-ar fi plăcut să mă întâlnesc cu el noaptea pe scară; când îl vedeai, simțai ceva ciudat, aici, în piept.

Tăcu o clipă și apoi repetă:

— Era ciudat.

Singurul lucru care se știa despre el era faptul că fusese un tip ciudat.

Dar în ce fel era ciudat nimeni nu putea spune.

Polițiștii l-au percheziționat corporal, dar n-au găsit nimic. Nici hârtie, nici vreun carnet, nici fotografii, nimic. Doar hainele de pe el, ciudat de curate, mirosind ușor a scorțișoară sau a ceva asemănător.

Polițistul cel înalt și gras privi una din mâinile mortului și spuse:

— Are un inel pe arătător.

Celălalt îi scoase inelul cu foarte multă grijă. Era o lamă fină, în aparență de aur, acoperită toată de desene mici, de semne, dungii, puncte și lucruri indescifrabile. Inelul se muie în mâna caldă a polițistului, care tot învârtindu-l între arătător și degetul mare îl făcu cocoloș.

Chipul său căpătă o expresie de idiot.

Străinul, cu o țigară mare de foi între dinți, se trânti în fotoliu, după ce termină autopsia cadavrului roșu și curat.

Pusese diagnosticul de „moarte prin infarct cardiac”.

Aprinse țigara de foi și rămase pe gânduri, privind pieziș trupul neter care zăcea gol pe masa de metal. Pe măsură ce se gândea, se convingea tot mai mult că inima și toate organele mortului erau foarte ciudate.

În ce fel erau ciudate, n-ar fi știut să spună.

Oaj ieși de la serviciu și se întoarse acasă cu mașina sa hodorogită prin tunelurile din Telj. Când ajunse, își pregăti în grabă o ceașcă de *mirma*³ și începu să scrie fericit.

moartea omului de știință

Omul de știință era bătrân și cocoșat. Șira spinării îi tremura mereu; era știrb și se bâlbâia într-una în monologurile sale dezlânate. Era ros și obosit de viață; n-avea față; fața lui era un torent de riduri. Uneori, răsfoind cărțile, ridurile sale căpătau o expresie de uimire. Privea în jur și părea uimit, dar nu era uimit, ci decepționat. Teoriile sale despre Saturn, rodul unei munci neobosite, de ani de zile, și a unor nopți albe, erau acum discreditate. Singur, uitat de toți, părăsit de colegii săi, își aștepta liniștit moartea, în locuința sa retrasă de la țară, bolnav și cufundat în cărți necitite de nimeni, fumând din pipa arsă, de care nu s-a despărțit în toată viața sa închinată doar științei.

Bătrânul trecu ușor mâna peste hârtiile sale. Aproape nu-și mai înțelegea scrisul. Literele crescuseră, se prelungiră. Păreau tremurate, neclare și urâte. Oftă adânc, ocoli scaunul și contemplă prin fereastră amurgul unei zile triste și ploioase de septembrie. Iarba câmpului era acoperită de frunze aurii, parfumate, umezite de ploaie, sub care mișunau insecte. În depărtare, animalele pășteau liniștit. Pământul răspândea arome ce se amestecau cu parfumul florilor și al materiei vegetale în descompunere. Aerul, spălat de ploaie, era proaspăt și curat. Razele soarelui care apunea încercau să străpungă platoșa norilor întunecați; lumina lor slabă scălda întreg peisajul într-o culoare ușor arămie. Apa de pe acoperișuri curgea pe streșini și apoi picura cu un sunet cristalin și pur de harpă. Omul de știință privea amurgul, trupul său bătrân se destindea. Privea soarele alunecând spre orizont și norii negri tiviți cu roșu-aprins. Sângele din venele bătrânului era vâscos și cald. Savurând această clipă de tihnă își aprinse încet pipa și ridurile de pe față dispărură parcă înăuntru: fumul albăstrui se înalță într-o coloană subțire, unduindu-se și apoi involburându-se. Omul de știință urmărea absent rotocoalele fumului. Dintr-o dată își încruntă sprâncenele. Undeva, departe, văzu o siluetă roșiatică și strălucitoare, ce părea să înainteze prin iarbă spre casă. Silueta se oprea în fiecare moment și privea în jur, ca un om care caută să se orienteze într-un loc necunoscut.

Cine putea să fie? se întreba bătrânul, căci în locuința lui retrasă nu mai venise de mult cineva să-l viziteze.

Bătrânul se aplecă înainte, își scoase ochelarii și începu să-i șteargă cu grijă în timp ce urmărea, clipind din pleoapele-i zbârcite, silueta zveltă ce se afla foarte aproape. Când își puse din nou ochelarii pe nas, descoperi cu uimire că era o creatură extrem de ciudată. O ființă care, cel puțin în aparență, nu putea aparține acestei lumi. Inima începu deodată să-i bată repede, și bătrânul simți că se sufocă.

Creatura, care îi atrăsese atenția, rămase pe loc privindu-l. Într-o mână avea puțin pământ ce se scurgea ușor printre degetele-i subțiri

ca de rubin. Apoi, dintr-o dată, se întoarse puțin și se îndepărtă repede. Picioarele-i subțiri se mișcau cu o iuțeală de necrezut. Bătrânul simți că renaște brusc; o energie necunoscută puse stăpânire pe mușchii lui, și dintr-o săritură, aproape fără să-și dea seama, deschise ușa și se năpusti pe urmele siluetei sclipitoare, convins că acea frumoasă creatură era, oricât de uimitor ar fi putut să pară, o ființă din altă lume. Fugi strigând disperat și încovoidându-se din cauza durerii pricinuite de efortul făcut. Când nu mai putu să meargă în picioare, începu să se târască prin iarbă, gesticulând pentru a putea fi văzut.

Creatura se opri în cele din urmă și privi înapoi, ținându-l cu privirea pătrunzătoare a ochilor săi enormi pe omul care venea spre el, pe acea marionetă dezarticulată ce se târa ca o lighioană.

După cât se pare, creatura extraterestră a înțeles intențiile bătrânului, deoarece se opri de parcă ar fi vrut să-l aștepte. Bătrânul se ridică în picioare și-o privi drept în față; buza de jos îi atârna tremurând. Examina cu o curiozitate nesățioasă trupul omului din spațiu, și, când privirile lor se încrucișară, savantul simți că-l apasă pe umeri greutatea unei responsabilități enorme și nu avu curajul să spună nici un cuvânt.

De pe spatele creaturii roșiatice se desprinseră scânteii aurii, dăre lungi ce se pierdură în sus, printre norii negri. Omul din spațiu păru că zâmbește; apoi făcu un gest ciudat și se îndreptă spre o sferă de cristal, pe care savantul se miră că n-o văzuse până atunci.

Bătrânul decrepit și zbârcit tremura de frig, dar inima îi tresălta ca un cal, neîmblânzit. Înțelese că omul din spațiu voia să-i arate ceva și reuși să facă câțiva pași spre el. Își înghiți saliva, prinse curaj și-i vorbi, fără să știe dacă va fi înțeles sau nu. Totuși îi vorbi. Îl întrebă de unde vine. Bătrânul savant era gata să sufere un atac de inimă. Și când creatura aceea îi răspunse, într-o castiliană desăvârșită, că venea de pe planeta Saturn, inima i se opri, vederea i se încetoșă și căzu în iarbă cu toată greutatea, la picioarele ei, în timp ce pe buzele uscate i se întipărea un zâmbet triumfător.

dragostea lui yarnoo

I

Savanta Yarnoo, austeră, studioasă și distantă, era îndrăgostită nebunește de un pământean.

Yarnoo făcea parte din expediția B-hoo-XXVII-h, care își stabilise baza pe satelitul terestru I,0-3 (Luna) și a cărei misiune era studierea planetei și a locuitorilor ei.

La început, Yarnoo, biologul expediției, a fost tulburată văzându-i pe pămâtenii, dar puțin câte puțin, aproape fără să-și dea seama, au început s-o atragă în mod ciudat, în special bărbații, și mai ales Orlando, care figura în catalogul său cu numărul „Em c 1500' XX". Și într-o zi a dorit cu pasiune să fie îmbrățișată de acest „sălbatic".

Yarnoo își petrecea nopțile în observatorul marelui laborator din Dhil-o, de unde contempla Pământul de pe Lună, printr-un telescop îndreptat către un punct determinat al planetei, către fereastra unui edificiu pierdut printre străduțele orașului Havana Veche. Ahd, astronomul bazei, începu s-o privească preocupat, întrebându-se ce-ar putea urmări biologul cu asemenea interes neașteptat, în acea clădire întunecată și murdară.

II

Orlando termină tocmai să se radă și-și șterse fața cu prosopul, în timp ce se întorcea zâmbind către prietenul său Paco.

— Și cum îți spuneam, mă, e puțin ciudată... dar draguță totuși. Desigur, nu-i ca Marilyn Monroe. Nu-i de pe lumea asta, bătrâne.

— Ei, spuse celălalt, desfăcând larg brațele, pe cine crezi că duci tu, măi frate? Tot povestea de azi-noapte?

Orlando se aplecă o clipă peste fereastră.

— Îți vorbesc serios.

— Dar... ce înțelegi tu prin cuvântul saturniamă?

— Nu saturniană, îl corectă Orlando, am spus saturniană. Destupă-ți urechile.

— Ei bine, și ce înseamnă?

Orlando își aprinse o țigară și se așeză alături de el, având grijă de dunga pantalonilor din cașmir englezesc.

— O saturniană este o individă care vine din cer, așa mi-a spus ea.

— Cum din cer?

— Da, din cer, de acolo de sus. Vin în farfuriile astea zburătoare...

Se opri o clipă, amintindu-și parcă ceva, și apoi îl întrebă:

— Ascultă, mă, acum, când ne-am lămurit... Ce-a fost ceea ce-am văzut în ziua aceea?

— Ce zi?

— În ziua când Pesteagallo (Găinățărescu) l-a pocnit cu sticla pe Cabezola (Căposu), îți amintești? În ziua când am băut în barul lui Cabo.

— A, da... Ne-am făcut praf atunci, nu-i așa?

Orlando se aplecă spre el.

— Îți amintești că a trecut pe cer un disc zburător cu un marțian roșu în pielea goală? Îți amintești de asta?

— Da, da... Și era un bețivan care spunea că îl cunoștea.

Orlando își trase una peste coapsă.

— Mai curând cred că era ea care mă căuta, măi!

— Cine?

— Saturniana!

— Dar nu era un marțian?

— Ba da... În sfârșit, habar n-am; mai degrabă cred că soțiile marțienilor se numesc saturniene. Ca și cum ai spune cal și iapă, cam așa, înțelegi? Asta trebuie să fie chestia, pentru că individa asta seamănă mult cu marțianul din farfurie...

Orlando izbucni în râs.

— Mă, probabil că individa e căsătorită și-i pune coarne unui marțian.

Paco deschise ochii speriat.

— Ascultă-mă, dragă Orlando, ai grijă de indivizii ăștia. Au niște raze cu care omoară jumătate din Havana. Nu te juca cu asta. Și-apoi, individa asta trebuie să fie oribilă, cu o trompă...

Orlando se îndreptă spre oglindă și-și aruncă spirt pe față.

— N-are trompă, nici altceva.

— Dar e roșie ca o pătlăgea!

— Ei și? spuse celălalt aranjându-și grijuliu mustața cu foarfeca. La noi sunt femei albe și negrese, și nimeni nu se miră.

Își contemplă satisfăcut mustața și adăugă:

— Șterge-o, că trebuie să sosească tipa.

III

Yarnoo apăru în prag la ora stabilită.

Încercase să semene cât mai mult posibil cu o pământeană, dar nu reușise. Ochii ei erau enormi, iar pielea roșie și străvezie. Purta o rochie foarte decoltată, care abia se ținea pe sfârcurile negre ale sânilor. Părul, vopsit negru-închis, îi cădea ca o cascadă bogată pe spatele gol. În jurul gâtului lung îi atârna un colier de diamante artificiale, fabricate în laboratorul din Dhil-o. Era de fapt acoperită cu bijuterii din cap până în picioare. Rubine, perle, smaralde etc. La fel de frumoase ca și cele autentice de pe Pământ, sau poate chiar mai frumoase. Știa că plac pământenilor, ca și parfumurile bune de la

Paris, în care se îmbăiașe înainte de a pleca, și care erau fabricate în același laborator, fiind de o sută de mii de ori mai bune decât cele franțuzești sau decât oricare altele.

Orlando își înghiți saliva și o pofti pe fată înăuntru.

Micul patefon cânta melodia:

Crezi

că-i ușor să fii bărbat

tu nu știi, îngâmfato...

IV

— Ce rece ești! strigă Orlando. Nu mă pot apropia de tine. Mai bine așează-te acolo.

Yarnoo stătea țeapănă ca o statuie, cu brațele încrucișate pe genunchi. Nu știa cum să se comporte în fața unui pământean. Toată știința ei, toate cunoștințele zburaseră. Părea o fetiță proastă. Amuțise.

— O să stai așa mereu? o întrebă el, și ea dădu din cap afirmativ. Nu m-ai înțeles, fetițo. Nu pricepe nimic. Mamă Doamne, ce mă fac cu asta! Știi să dansezi? Păpușo, am putea merge la dans. Dar ce greu e totul!

O scoase pe stradă și o plimbă prin cartier.

El avea un costum alb din dril 100 și pantofi Amadeo în două culori, pe care îi lustruise cu cincizeci de centime; ea purta o rochie decoltată după ultima modă din Paris, necunoscută la Havana, și multe bijuterii.

Orlando îi șopti la ureche să scoată câteva.

— Dacă vreun derbedeu... mă înțelege? și-i făcu cu ochiul.

Yarnoo păstră câteva bijuterii, dar nu înțelegea nimic.

O duse la barul lui Cabo, la clubul Palermo, la barul „La cei doi frați”, la Casa Vinurilor, dar Yarnoo nu bea și dansa mișcându-și capul în loc să-și miște mijlocul.

— Păpușo, mișcă mijlocul! Ce-i cu tine? Îți lipsește antrenul.

Se duse la bar după băutură și trecând pe lângă tonomat puse placa:

...vin

dintr-o lume ciudata...

Se întoarse cu un pahar în mână: un deget de sifon și restul țuică, rom, coniac, rachiu de ienupăr, whisky și câteva picături de votcă cu praf de scorțișoară.

— Yarnoo, îi spuse oferindu-i paharul, bea păhărelul ăsta și o să fii bine dispusă.

Yarnoo miroși paharul și refuză dând din cap.

— Dă-mi puțin amoniac rece, îi spuse.

V

După trei zile petrecute cu Yarnoo, Orlando slăbise cu trei kilograme. Își petrecea timpul bând și gândindu-se cum să se descurce cu ea. Totul era atât de ciudat.

— Dă-mi un litru de amoniac, ceru el farmacistului.

— Amoniacul nu se vinde cu litrul. Doriți un flacon?

— Dă-mi cincizeci de flacoane. Soției mele îi este îngrozitor de sete și doar asta bea.

— Cum? strigă farmacistul.

VI

Găinățărescu se apropie de tejghea.

— Ascultă, măi frățioare, mi-au spus că ai o gagică mișto la tine în cușcă.

— Da, mă, o saturniană.

— Ce-i asta, bă?

Orlando contemplă sticla de Bacardi.

— Tu ce crezi că e?

Găinățărescu își trase șapca pe ochi.

— Sst! Mi-au spus că-i roșie toată. E bolnavă de saturnism. Lucrează într-o tipografie individa?

VII

*Crezi
că-i ușor să fii bărbat...*

Orlando își „sugea” trăscaul sprijinit de tejgheaua barului lui Cabo.

„Da, se gândea el, într-adevăr, o gagică mișto, dar ce să fac cu ea? Și n-o pot lăsa să plece, e o bucățică strașnică.”

Bea bere sau Bacardi Anejo și punea discul lui Yarnoo:

...vin dintr-o lume ciudată...

VIII

Paco îi trase o palmă peste spate camaradului său.

— La dracu, renunță la asemenea ființe. Ce, ți-a căzut cu tronc fata? Lasă-te, mă, de gagica asta, lasă-te, ascultă-mă pe mine, o să dai de-un bucluc interplanetar. Ascultă, mă, și tipa... ce-i...? Știi?

— Regină, mă, regina tuturor. Tipa asta e mișto.

Dar nu era adevărat, nici măcar n-o atinsese.

„Sunt un fraier, mă dau bătut”.

IX

Orlando vorbea singur. Stătea trântit într-un fotoliu, cu privirea

rătăcită, în fața lui Yarnoo.

„Ce frumoasă e. Oare-i un înger?”

— Asta înseamnă iubire? Întrebă ea și-și răspunse singură: Nu e iubire. Te-am văzut de acolo de sus cu alte fete... Și pe ele nu le priveai așa. Eu nu-ți plac?

Orlando bău din sticla de pe masă. Era a doua și aproape goală.

— Yarnoo... Cum să nu-mi plăci?! Mi-ai căzut cu tronc, păpușo! Dar... asta-i o nebunie, o nebunie de vară.

— De ce bei așa de mult din lichidul ăsta care te face să spui prostii? Aproape nu înțeleg ce spui...

— Ce înseamnă asta? strigă Orlando ridicându-se în picioare. Chiar acum s-o ștergi de aici. De când se amestecă femeile în viața bărbaților? Beau ce vreau și ce-mi place, cu mirosul și culoarea pe care le doresc, e limpede, nu? Aici pe Pământ conduc bărbații și femeile trebuie să se supună. Vezi să nu-ți dau două

Se întinse peste masă și apucă sticla. Bău restul dintr-o singură înghițitură.

— Tot aici ești? Șterge-o, vreau să fiu singur. Nu mă auzi? Vreau să fiu singur.

X

Yarnoo îl urmărea pe Orlando și era ușor să-l găsească în micul bar al lui Cabo cu sticla de Bacardi alături, alimentând cu mărunțișul din buzunar tonomatul luminat.

— Așa trebuie să te porți cu gagicile, se lăuda el față de prietenii lui. Nu vezi cum umblă după mine ca o nebună? Pst! Pancho, mai adu ceva aici.

— De unde-i tipa, mă? Întrebă Căposu.

— Din altă lume, răspunse Paco.

— Bine... dar cum ai cunoscut-o?

— A venit ea aici. S-a îndrăgostit de mine; e nebună după mine; m-a ales dintr-un milion, dintr-o sută de milioane, dintre toți locuitorii lumii. Mai bine zis, mă observa printr-un telescop și i s-au aprins călcâiele. A luat o farfurie zburătoare și a venit îndată să mă caute. Pentru asta a venit pe Pământ.

— E mișto, mă! Ca un înger, întreabă-l pe Paco.

— Un înger? Cu aripi?

— Cam așa. Nu-ți pot explica. E ca și cum ar avea niște lumini... Nu știi. Este... e ca o statuie de cristal roșu. E divină, mă, divină!

Căposu încercă să-și imagineze toate acestea, dar nu putu. Văzu în fața ochilor un monstru oribil.

— Dar e o fantomă! Dumnezeuule, trebuie s-o văd!

Orlando îl apucă furios de guler.

— Ai grijă cum vorbești de gagica asta, că te omor!

XI

Yarnoo și Orlando se plimbau pe dig, ținându-se de mână. Ea privea stelele și vorbea despre lucruri pe care el nu le înțelegea, dar care îi plăceau.

Era foarte cald. Orlando umbla cu bluza de bumbac deschisă la piept și-i apuca mâna lui Yarnoo pe care și-o trecea peste față ca să se răcorească.

— Ești ca un minunat aparat de aer condiționat, îi spunea el.

O mașină frână în fața lor. Un bărbat scoase capul.

— Ascultă, se adresa celui care conducea, sunt nebun, sau femeia asta e roșie și transparentă?

Celălalt se uită o clipă, apoi apăsă pe accelerator și-i spuse:

— Să ne grăbim, dacă mă prinde polițistul conducând în halul ăsta de beție mă închide.

XII

Orlando se obișnuise cu răceala lui Yarnoo, iar ea înnebunea de căldură în brațele lui. Era vară și n-o părăsea nici o clipă. Îl răcorea atât de bine. O privea ore în șir.

„E un înger. Doamne, e un înger! O fi într-adevăr un înger? De ce nu, doar vine din cer...”

Yarnoo îi povestea viața ei, cum fugise din baza de pe Lună ca să stea cu el. Și Orlando era mândru de această iubire extraterestră, dar nu înțelegea o iotă din tot ce-i povestea Yarnoo. Baza de pe Lună? Dhil-o? Em, c 15000'XX? Bine, se gândea, nu-i din lumea asta...

Și punea un disc pentru ea:

...vin

dintr-o lume ciudată...

Și o iubea pe Yarnoo, o iubea în felul său.

XIII

Nu pot să cred, spuse Uj, acolo, pe baza de pe Lună, spuse Ahd, controlați dumneavoastră singur.

Uj rămase cu gura căscată de uimire.

— Îndrăgostiți? Un pământean și Yarnoo, biologul nostru?

— Întocmai.

— Dar suntem două rase foarte diferite. Niciodată nu ne-am putut înțelege!

Ahd privi un moment prin telescop și zâmbi.

— Ei, spuse arătând spre Pământ, se pare că ei nu gândesc astfel.

Uj își trecu mâna peste frunte.

— Cred că un păhărel bun de *mirma* mi-ar face bine, spuse el.

nebunul zdrențăros

— Ce-i, nebunule?

Zdrențărosul îl privi pe individul cu pantaloni foarte strâmți, cu un lanț imens de aur și pantofi crăpați de atâta lustruit, gândindu-se că oameni de felul acesta împiedicau sosirea saturnienilor, și se simți cuprins mai întâi de furie, apoi de dispreț, iar mai târziu deveni indiferent, se uită în altă parte și pipăi niște foi înnegrite din buzunarul stâng al sacoului negru. Individul cu pantofii crăpați de atâta lustruit se chinuia să-și scoată cu unghia dintre două măsele niște resturi de fasole neagră și la jumătatea acestei ocupații îl privi din nou pe zdrențărosul care părea absent.

— Ce-i, nebunule?

Repetă întrebarea lovindu-l ușor cu piciorul.

— Nimic, răspunse zdrențărosul. Și adăugă: Dă-mi un franc.

— Ce să faci cu el?

— Mi-e foame.

Celălalt se întoarce la locul său. Se aflau sub colonadele unei papetării din strada Compostela, vizavi de prefectură.

— Eu însă, nebunule, spuse cel cu pantofii crăpați, am mâncat ca un rege, orez cu fasole și două banane mici. O porție, maestre, cât toate zilele, ce se revărsa din farfurie.

Observă că zdrențărosului îi lăsa gura apă.

— Dacă mănânci toate astea, mori, maestre. Și după aia am băut o ceașcă imensă de cafea și-acum iată-mă fumând o Partagás, țigara tinerilor. Ce zici?

— Dă-mi un franc.

— Un franc? Dar ce crezi, nebunule, că sunt președintele republicii, sau ce? Fură. Sparge o ușă. Eu când am nevoie de bani mă duc și, zbang, sparg o ușă... Eu nici nu știu ce-i foamea, frățioare.

Zdrențărosul întoarce privirea și apoi se uită la cer. Cel cu pantaloni foarte strâmți se ridică în picioare.

— Uite ce-i, dacă-mi povestești ceva despre tipii ăștia de care vorbești, îți dau bani. Unde sunt?

Zdrențărosul arată vag spre cer.

— Acolo sus? Sunt păsări sau ce sunt?

— Nu sunt păsări... Îmi dai francul?

Celălalt trase o ladă cu sticle de bere și se așeză lângă el.

— În regulă, maestre... Spune-mi, vorbești cu ei? Lumea zice că vorbești cu ei. E adevărat? Hai, vorbește-mi despre asta... Câștigi un franc. Dacă-mi povestești totul, îți dau un real ⁴. Maestrul îl privi o clipă disprețuitor, apoi se gândi la cele zece centime și la friptura ce se putea mânca cu banii ăștia și începu să vorbească.

— Nu sunt păsări, îi spuse, sunt oameni...

— Și trăiesc în cer, maestre?

— Sunt pe Lună.

— Au fost pe Lună?

— Au venit pe Lună.

Celălalt scuipă o cojiță de fasole.

— Dar cum o să vină pe Lună? Luna nu-i aici, e acolo. Au fost, maestre, n-au venit. Nebunule, foamea te face...

— Am spus au venit și am folosit bine verbul. Știu să vorbesc puțin mai bine decât tine. Sunt bacalaureat și în afară de asta am studiat... puțină astronomie.

— Astro... *ce*?

— Astronomie.

— A, da, despre horoscop.

Zdrențărosul se gândi la cele zece centime și încercă să uite toate celelalte.

— Da, Nălucă, întocmai.

— Ascultă, mă numesc Cuti. Nici ție nu-ți place să ți se spună nebun.

— E adevărat, Cuti. Întotdeauna trebuie să respecti, ca să...

— Bine, bine, nebunule, dăi drumu' că trebuie să plec și o să pierzi cei zece biștari. Na, ia și fumează o țigară.

După ce-și șterse mâinile pe pantaloni, zdrențărosul luă țigara de la Cuti. Fumă o clipă cu ochii închiși.

— Tocmai îmi spuneai că au fost...

— Că au venit.

— Dar explică-mi, mă, cum vine asta. De ce au venit? Luna se află acolo.

Individul cu sacoul negru scoase fum pe nas și privi țigara.

— Da, Luna se află acolo, dar ei vin de dincolo.

— De dincolo? Sunt fantome?

Zdrențărosul făcu un efort să-și imagineze cum funcționa creierul lui Cuti, dar nu reuși.

Vorbi calm.

— Nu sunt fantome. Sunt oameni din altă lume. Din altă lume decât a noastră.

Cuti își întinse picioarele și le scărpină.

— Dar spui... că nu sunt marțieni, nu? Atunci ce sunt? Niște fantome... Nebun, într-adevăr...

— Sunt saturnieni.

— Saturniani?

— Nu, saturnieni.

— Ce-i asta?

— Locuitori de pe Saturn.

— Care Saturn?

— Planeta.

— Ce planetă?

Zdrențărosul scuipă.

— Nu știi nimic.

— Ah, nebunule, le încurci pe toate. Hai, explică-mi, cum e?

— Sunt obosit, n-am poftă să vorbesc. Mi-e foame. Te rog dă-mi un *real*.

Cuti se distra.

— Mai întâi povestește-mi despre lucrurile alea.

— E greu, nu înțelegi nimic.

— N-are importanță.

Căposu, care-și curățise pantofii la lustragiul din colț, se apropie uitându-se la dunga impecabilă a pantalonilor săi foarte bine călcați și atât de scrobiți, încât păreau de carton. Avea un cap enorm și privea chiorăș cu un singur ochi.

— Mă Căposule, vino-ncoa. Tu știi ce-i o planetă?

— E o muncă?

— Nici o muncă. Nebunul spune că indivizii ăștia vin de pe o planetă de acolo...

— Care indivizi?

— Indivizii ăștia... Indivizii despre care tot vorbește maestrul.

— Nu știu nimic despre ei.

Cuti îi făcu cu ochiul.

— Ce prost ești, Căposule! Adevărul e că nu degeaba-i maestrul maestru.

Zdrențărosului îi zburaseră gândurile în spațiile siderale, dar cotul pe care i-l trase Cuti îl readuse la realitate. Privirea îi era tulbure și sudoarea îi șiroia pe frunte.

— Ei, nebunule, ce-i cu tine?

Căposu zăngăni monedele în buzunar.

— Nu vezi, moare de foame.

Cuti își drese glasul.

— I-am promis un *real* ca să mănânce o friptură.

— De ce nu i-l dai?

— Mai întâi trebuie să-mi povestească despre lucrurile astea. Că doar n-o să i-l dau pe gratis!

Căposu zăngănea mai departe monedele în buzunar.

— Ce-i, nebunule? Numără, sunt zece biștari. Pentru zece biștari îți inventez pe loc o poveste.

Zdrențărosul puse mâinile pe genunchi.

— E-n regulă, dar trebuie să-mi dai cele zece centime.

— Desigur, maestre.

Căposu luă o ladă, trecu degetul peste ea ca să vadă dacă nu e murdară și se așează. Zdrențărosul își sprijini capul de perete.

— Cerul, începu să spună, nu-i cum vă închipuiți... Cerul nu-i decât o perdea.

— Și ce se află dincolo de cer? întrebă Căposu privind-și pantofii.

— Spațiul.

— Ce culoare are spațiul ăsta? întrebă Cuti.

— N-are culoare. Spațiul este complet negru, pentru că n-are lumină, nici atmosferă care s-o reflecte. Dincolo de atmosfera terestră, cerul e negru, deși soarele strălucește. Soarele este o stea, și cerul e plin de stele...

— Cum o să fie soarele o stea! exclamă Cuti. Soarele e soare, și stelele...

— Soarele este o stea. O stea pe care o numim Soare. Stelele ce se văd noaptea sunt sori...

— Zău că nu înțeleg, spuse Căposu. Lasă asta, vorbește mai bine de arătările alea. De unde vin?

— Nu sunt arătări, sunt oameni din altă lume.

— Ce lume?

— Pământul este o lume, Marte alta, fiecare planetă este o lume. Înțelegeți?

Cuti se scarpină în cap.

— Nu înțeleg o iotă.

— Mă Năluca, îi spuse Căposu, da' prost mai ești.

— Da' tu, mă Căposule, știi ceva despre toate astea? Ia spune-mi! Ce-i o planetă? Să te văd! Nu știi nimic!

Zdrențărosul interveni:

— O să vă explic.

Căposu se ridică dintr-o săritură.

— Da' eu știu, mă, într-adevăr. Pământul este o planetă, asta-i! E sau nu așa, nebunule?

— Da, Pământul este o planetă.

— Vezi?

— Știi fiindcă ți-a spus maestrul.

— Niciodată n-am vorbit cu el despre asta.

Doi sau trei oameni care treceau pe acolo s-au apropiat să asculte; Căposu îl apucă pe unul din ei de cămașă.

— Întreabă-l pe Cheo, dacă nebunul mi-a spus ceva despre asta. Uite-l pe Casquete (Scufie) și pe Pata (Labă), întreabă-i și-o să vezi.

— Ce se întâmplă? întrebă Labă.

— Nimic, răspunse Cuti, ăsta crede mereu că știe mai mult decât ceilalți.

— Dar care-i chestia? întrebă Cheo, și Cuti spuse că-i vorba despre planetă. Cum planetă? Ce-i asta?

Scufie își făcu loc și spuse că stelele sunt planete. Zdrențărosul îi

explică că unele stele sunt planete.

— Și celelalte stele, întrebă el, ce sunt atunci?

— Sunt stelele adevărate, răspunse zdrențărosul. Dintre aceste punctișoare ce strălucesc noaptea, unele sunt planete și altele stele.

Tăcură cu toții o clipă.

Căposu scuipă și spuse:

— Da, există planete și stele. Luna este o planetă.

— Luna este un satelit, îl corectă zdrențărosul.

Cuti râse.

— Nu știi nimic. Auzi, să spui că Luna e o planetă! Ce prostie!

— Nici tu nu știi nimic, Năluca.

— Îi cântă în strună nebunului, comentă încet Cheo cu Labă.

Dintr-o dată spuse:

— De ce nu-l chemăm pe Orlandito?

— Pentru ce? întrebă Cuti.

— El știe o grămadă din lucrurile astea. N-ați aflat?

— Ce anume? întrebă Labă.

Căposu se plesni atunci peste frunte, se întoarse spre zdrențăros și-l scutură de braț.

— La dracu, nebunule, uitasem! Tu nu știi că Orlandito trăiește cu una din arătările astea despre care vorbești tu...

Zdrențărosul privi neîncrezător grupul. Presimțea că o să urmeze gluma ce va sfârși ca întotdeauna cu aprinderea unui exploziv înăuntru lăzii pe care stătea el.

Scufie și Labă râdeau scărpinându-și picioarele.

— Ce s-a întâmplat, Cheo? întrebă Cuti.

Cheo îl împinse pe Căposu.

— Spune tu!

Căposu puse o mână pe umărul lui Cuti, se uită de jur împrejur și spuse ca în secret:

— Măi băieți, ascultați, se spune că Orlandito trăiește cu o marțiană... Pe maică-mea, băieți! El singur mi-a spus. Zice că a venit într-o farfurie zburătoare... zău, mă!

Labă se despărți de grup bătând din palme.

— Ha, ha, ha! Mă iei drept tâmpit, mă? Pe mine?

— Labă, să-mi moară babaca dacă nu-i adevărat. El singur povestește peste tot. Douăzeci de persoane l-au văzut cu ea. Pe cuvântul meu, Labă! Întreabă-l pe Paco când o să-l vezi; el a văzut-o pe tipă. Zice că-i roșie și transparentă și că e nebună după Orlandito. Mamă Doamne! Credem că știți. Tu nu știai, mă Năluca?

Zdrențărosul deveni foarte serios.

Cuti izbucni în râs.

— Te-a tras pe sfoară! îi spuse, dându-i o palmă în spate. Și tu l-ai crezut? Ce prost ești!

— Nu, nu cred nimic! Dar nebunul vorbește mereu despre arătările astea... Spune că-i adevărat că se află aici. Și-apoi, Orlandito nu-i trage pe sfoară pe prieteni... Pe cuvânt că eu nu știu. Ascultă, nebunule, tu crezi toate astea?

Zdrențărosul era palid.

— Nu trebuie să glumiți cu lucrurile astea, răspunse.

— Nimeni nu glumește, nebunule, îi răspunse Cheo. Mie mi-a povestit Paco. Zicea că e o femeie foarte frumoasă, care pare un înger.

— O să pară un demon, spuse Căposu.

Zdrențărosul repetă:

— Nu trebuie să glumiți cu asta.

— Fii liniștit, nebunule. Cine glumește? E adevărat, mă? Nu spui chiar tu că aceste arătări sunt aici? Se află aici.

Scufie își scărpină bărbia.

— Mă băieți, de ce nu-l chemăm pe Orlandito?

— Să spună el singur dacă-i adevărat sau nu. Ce ziceți? Să-l chemăm?

— Da, da, spuse Labă. O să-l caut, e în barul din colț.

Fugi spre colț. Zdrențărosul profită de ocazie ca s-o șteargă.

— Unde-i nebunul? Întrebă Cheo uitându-se în toate părțile.

— Uite-l acolo, strigă Cuti. Nebunule!

Scufie alergă și-l ajunse din urmă când dădea colțul pe strada Luz. Îl aduse înapoi aproape în brânci.

— Adu-l aici, spuse Cheo, că îndată vine și Orlandito.

Labă venea vorbind cu Orlando și arătând spre nebun și spre cer. Orlando îl evita pe Labă pentru că mirosea și era murdar de parcă ar fi stat sub pământ, în timp ce el era îmbrăcat ca de obicei cu hainele albe din dril 100, lustruite de atâta călcat. Se apropie cu un pahar de bere în mână și cu ochii injectați, pe jumătate închiși.

— Ascultă-mă, Orlandito, zise Cuti, aud că umbli cu o marțiană... Uite-l pe nebun. Spune că nu trebuie să glumiți cu lucrurile astea. Nu-i așa că nu glumești?

— Mie mi-a povestit Paco, preciză Cheo. E adevărat, nu?

Orlando sorbi o înghițitură de bere.

— Da, e adevărat, dar de ce vă agitați cu toții?

— Se spune că e roșie, răspunse Scufie.

— Ca o pătlăgea, mă, explică Orlando zâmbind.

Labă îl privi uimit.

— Se mai spune că are aripi și e transparentă.

— Și că pare de cristal, adăugă Cuti.

— Da, băieți, și ce-i cu asta? E o gagică. Ce importanță are dacă-i roșie sau verde sau galbenă. Am cunoscut femei de toate culorile și de toate formele.

— Dar o marțiană! exclamă Scufie.

— Pentru că Havana mi se părea prea mică, mă, răspunse Orlando.

Labă comentă cu Cuti.

— Frăţioare, adevărul e că Orlandito e mai nebun decât nebunul.

Şi Cuti adăugă:

— A încurcat-o rău.

Zdrenţărosul înainta, îşi dresе glasul zgomotos, scoase o grămadă de hârtii murdare pe care le ţinea într-unul din buzunarele sacoului şi se îndreptă spre Orlando.

— Dumneavoastră spuneţi că trăiţi cu o fiinţă din altă lume; aţi putea s-o descrieţi? Cum e?

— Ce-i cu nebunul ăsta?

— Te întreabă cum e tipa, mă frăţioare, interveni Cuti. El ştie o mulţime din lucrurile astea. Spune-i, spune-i cum arată.

— Da, da, adăugă Căposu, ştie şi ce-i o planetă. E adevărat, nebunule, că ai studiat lucrurile astea? A înnebunit din cauza asta. E nebun de atâtea câte ştie.

— Cum arată? întrebă din nou zdrenţărosul.

— E foarte frumoasă, maestre. Nu ştiu... e ceva așa...

— Ei, cum e, mă? întrebă Labă.

Orlando îşi aranjă cămaşa şi îşi controlă dunga pantalonilor. Se îndepărtă puțin de grup, ca să nu-l murdărească ceilalţi. Închise ochii şi spuse de parcă ar fi încercat să reînvie o viziune minunată:

— E un nor de parfumuri, suavă... Înaltă... Se mișcă ca un mic animal. Dintr-o dată, deschise ochii. Băieţi, e o zeiţă!

— E îngrozitor de beat, spuse Labă.

Zdrenţărosul îl privi drept în ochi.

— Din ce planetă e? De unde vine?

— În fine... răspunse Orlando mângâindu-şi bărbia, ea spune că vine de pe Lună, de acolo de sus... A venit să mă caute într-o farfurie zburătoare, e o saturniană.

— Ce este? întrebă zdrenţărosul.

— Da, bătrâne, o saturniană. Nu se numesc așa femeile marţienilor?

Individul cu sacoul negru încercă să descopere în ochii lui o umbră de glumă.

— Saturnienii sunt locuitorii planetei Saturn. Au venit pe Pământ ca să stabilească o bază pe Lună.

Ceilalţi ascultau în tăcere şi se distrau cu lucrurile spuse de nebun şi de Orlandito. Labă îi dădu cu cotul lui Scufie, şi Scufie Căposului care încetă să râdă.

Orlando sorbea berea. Dintr-o dată spuse:

— O cheamă Yarnoo.

Zdrenţărosul scoase un ţipăt.

— Cum? Cum ai spus?

— Yarnoo!

— Mamă Doamne, ce nume! exclamă Scufie. Zdrențărosul căută cu frenezie printre hârtiile sale și scoase una din ele. O citi și apoi spuse:

— Nu poate fi așa. De unde știți?

— Ea mi-a spus.

— Nu se poate! îi tremura vocea.

— Cum să nu se poată! Ce-i cu individul ăsta? O cheamă Yarnoo, e o saturniană, e gagica mea!

Zdrențărosul gâfâia:

— Vă rog, îi spuse, vă rog să-mi explicați. De unde știți toate astea? Eu cunosc foarte bine aceste lucruri, spuse el arătându-i hârtiile și apropiindu-se de el. Vedeti hârtiile astea? Aici am notat totul. Chiar și diferite nume, și... și pe una din ele o cheamă întocmai... Yarnoo!

— E gagica mea.

— Femeia dumneavoastră?

— Da, și e moartă după mine... Nebună după mine. Zdrențărosul tremura, ochii îi ieșiseră din orbite; se apropie mai mult de el și Orlando se dădu înapoi.

— Ei sunt! exclamă zdrențărosul. Dar ei... ei nu pot... Orlando îl opri cu un gest al mâinii.

— Nu te apropia prea mult că ai să mă murdărești. Ce-i cu zdrențărosul ăsta?

— Ea... ea a venit în ultima expediție. Au o bază pe Lună. Sunt ființe superioare! Și spuneți că ea... că ea și dumneavoastră...? Nu!

— Da, mă, e gagica mea!

— Asta-i o calomnie infamă. O creatură sublimă nu poate... Nu! Sunteți un mizerabil. Un mincinos!

Se aruncă asupra lui și-l apucă de reverul hainei. Orlando privi cu oroare mâna aceea murdară și plină de grăsime de pe costumul său alb, de curând scos de la curățătorie, vederea i se încețoșă și-i trase o palmă. Zdrențărosul se rostogoli pe jos și căzu peste lăzile de bere.

— L-a omorât! spuse Cheo.

Labă fugi spre el și-l ajută să se ridice; îi curgea sânge din nas.

— Minciună! strigă zdrențărosul cu glas stins.

— Priviți, strigă Orlando, ștergându-și pata de pe rever. Apucă furios paharul cu bere și-i dădu un pumn lui Labă. Tu ești vinovat!

— A înnebunit! spuse Scufie.

Cuti se îndepărtă de el și strigă:

— Puneți mâna pe Orlandito!

— Prinde-l că-l omor! exclamă Labă.

Scufie și Cheo îl prinseră pe Orlando, dar el reuși să-l lovească pe zdrențăros în burtă. Zdrențărosul se aplecă și vomită un lichid verzui.

În această clipă apăru Yarnoo.

Nimeni n-a știut cum ajunsese, dar se afla acolo și era într-adevăr roșie și strălucitoare. Orlando se smulse din strânsoare, Labă o luă la fugă, urmat de Scufie și Cheo, care țipau. Cuti și Căposu înmărmuriră privind-o. Zdrențărosul se ridică în picioare și o văzu. Chipul i se luminează dintr-o dată.

— Dumnezeule! exclamă. Un saturnian!

Și leșină.

Orlando își reveni din uimire și deveni arogant.

— Ascultă-mă, îi spuse lui Yarnoo, ți-am spus să nu te miști din cușcă. Ce cauți aici, fetițo? Să vedem dacă îți merge cu mine. Șterge-o acasă!

Ridică o mână, dar mâna îi rămase congelată în aer. Apoi simți că-l învâрте cineva și-l izbește de un perete.

Căposu și Cuti îl văzură pe Orlando învăluit de o rafală, apoi zburând și izbindu-se de perete în mod inexplicabil. Apoi rafala, care era de fapt Yarnoo mișcându-se, se aplecă peste zdrențăros, îl ridică în picioare, îl trezi din leșin, și apoi se înălță spre cer cu un șuierat, totul petrecându-se într-o secundă.

Căposu și Cuti se priviră, aveau mâinile încleștate și erau palizi de uimire.

— La naiba! exclamară.

îngerul copilului

Tatăl își așeză băiatul pe genunchi și-i spuse:

— Am să-ți povestesc o poveste despre saturnieni.

— Ce-i un saturnian, tăticule?

— Ai să afli îndată, și ai să mai afli, băiatul meu, că în viață trebuie să deschizi bine ochii. Ascultă:

Într-o duminică după-amiază, copilul sta la poartă și privea strada însorită și pustie. Seara se lăsa ca o perdea groasă, și el se ghemuia tot mai mult, contemplând singurătatea și liniștea care erau aceleași în fiecare duminică. Când începu să se simtă într-adevăr singur și trist, apărură pe cer o sferă ca un imens balon de săpun. Copilul fugi spre mijlocul străzii și urmări cu privirea rotirile lente ale acelui balon ce creștea mereu. Crescu până ajunse la un diametru de aproape trei metri, de aceea era foarte aproape de el și coborî ușor pe pavajul străzii, chiar lângă el.

Din sferă coborî un saturnian.

Era foarte înalt și zvelt, cu ochii mari, negri, și pielea roșie, strălucitoare, acoperită de nenumărate bășicuțe colorate.

Două fascicule de lumină galbenă porneau în direcții opuse din mijlocul craniului, ca niște antene de insectă.

Când coborî din sferă și luă contact cu atmosfera terestră se desprinsă din trupul său un șuierat slab.

Copilul nu păru nici o clipă că se sperie de înfățișarea lui.

Și amândoi se priviră calm, drept în ochi; se priviră de parcă s-ar fi cunoscut din totdeauna. Saturnianul înaintă spre copil.

— Bună ziua, îi spuse.

— Bună ziua, răspunse copilul.

Saturnianul îi arătă balonul său imens, sfera lui zburătoare, și-l întrebă:

— Nu vrei să mergi cu mine?

Ochii copilului străluciră de bucurie, dar își aminti ceva și se încruntă.

— Nu pot... Ezită un moment și adăugă: Sunt pedepsit.

— De ce ești pedepsit?

Era cât pe ce să spună o minciună, dar privirea saturnianului îl opri.

— Oh... Am spart ceva și m-au pedepsit.

— Ce ai spart?

— Un pahar. Dar fără să vreau...

Saturnianul făcu un gest pe care copilul nu-l înțelese.

— Și pentru asta te-au pedepsit?

— Da, tata m-a bătut și m-a pedepsit. Și mi-a spus să nu mă mișc

de aici.

— Hm, exclamă saturnianul și păru că zâmbește. Ascultă, să facem ceva...

— Da, spuse copilul, cu ochii luminându-i-se din nou de bucurie.

— Uite despre ce-i vorba, continuă saturnianul. Am să inventez un copil ca tine. Îți va semăna întru totul și-l vom pune în locul tău. Asemănarea va fi atât de perfectă, încât tata n-o să observe înlocuirea, n-o să-și dea seama de nimic; nimeni nu-și va da seama. Și noi o să putem pleca. Ce zici?

Copilul îl privi fascinat pe saturnian.

— Dar cum ai să faci?

— Foarte simplu: privește.

Și, în fața ochilor uimiți ai copilului, apăru în ușa sferei alt copil foarte asemănător cu el.

— Oh! exclamă el. E la fel ca mine.

— Dar e un robot...

— Un ce?

— Un ro... E o marionetă. O marionetă ce seamănă mult cu tine, nimic altceva.

Și marioneta, foarte asemănătoare cu copilul, se duse și se așeză în fața porții, își sprijini bărbia pe genunchi, își cuprinse picioarele cu mâinile și luă o înfățișare foarte tristă; înfățișarea copilului dinaintea sosirii saturnianului.

— Și acum, spuse saturnianul frecându-și mâinile, ne vom plimba și vom vedea multe lucruri...

— Unde vom merge? Prin cer?

— Dacă vrei o să mergem prin cer.

— Și vom putea zbura foarte sus deasupra mării și, de asemeni, până la țară, să vedem toate animalele?

Saturnianul zâmbi. Și zâmbetul lui avea ceva misterios...

— Vom putea, răspunse el, dacă asta e dorința ta.

— Și o să zburăm tot timpul și nu va mai trebui să mă întorc să mă spăl pe față și să mă culc?

— N-o să mai trebuiască... Niciodată n-o să mai trebuiască, spuse el, și-i arătă marioneta, robotul. Celălalt va face totul în locul tău.

Privi puțin îngrijorat în jur și-l întrebă:

— Plecăm?

— Da, răspunse copilul fugind spre balon.

— O clipă, îl opri saturnianul. Dă-mi mâna, te-ai putea răătăci foarte ușor acolo înăuntru.

— O, nu, râse copilul. Cum aș putea să mă pierd într-un loc atât de mic?

— Să nu crezi asta. E foarte mare. Ai să vezi.

Și apucându-l de mână intrară amândoi prin deschizătura sferei.

Primul lucru pe care îl văzu copilul a fost o imensă vale, unde erau tot felul de animale vii și diferite colorate, și îndată după ce străbătură valea, care părea nesfârșită, ajunseră într-un oraș ca de jucărie ce plutea în cer.

Copilul era uimit și nu înceta să-i pună întrebări tovarășului său de drum.

— Ține-te bine că zburăm, îi spuse saturnianul.

Zburară foarte sus.

Și copilul văzu mulți copii ca el, mii, milioane de copii, care de asemeni zburau, și strigau de bucurie, și se jucau în aer, în oraș, singuri sau însoțiți de alți saturnieni.

— Ascultă, spuse copilul ciudatului său tovarăș de drum, nu știam că un balon de săpun e atât de mare și de frumos pe dinăuntru. Așa sunt baloanele de săpun?

— Nu cred. Țsta e un balon special.

Copilul îl privi serios în ochi.

— Ești un înger!

— Un ce? întrebă saturnianul.

— Un înger, repetă copilul. Un înger din cer, un înger al lui Dumnezeu. Nu știi ce-i un înger?

— Nu știu. Dar oricum, dacă ți se pare, atunci sunt înger. Și eu vin din cer. De acolo, de foarte departe, de pe planeta Saturn.

— Ce-i o planetă?

— O planetă e.... Ei bine, o planetă e ceva ca și balonul meu de săpun...

— A, spuse copilul. Și acum unde mergem?

— În orașul copiilor, răspunse saturnianul și accelerează zborul prin nori.

Când ajunseră în oraș, saturnianul îi spuse:

— În orașul ăsta te poți juca tot timpul. Și poți mânca tot ce poțtești, și poți fuma până te faci verde de atâta fum tras în piept. Îți poți murdări haina, și poți sări și striga cât dorești. Acest oraș atât de frumos este al copiilor și este făcut tot din bomboane. Și aici sunt milioane de copii care se vor juca cu tine. Toți copiii de pe Pământ sunt acum aici. Tu erai singurul care lipsea.

Saturnianul privi spre oraș și-și frecă mâinile mulțumit. Un nor întunecat trecu prin fața ochilor săi.

— Du-te și te joacă, adăugă el. Mai târziu o să venim să vă luăm.

Și dispăru între norii din ce în ce mai deși și mai negri.

Copilul alergă fericit spre oraș și se jucă cu toți copiii din lume, și mănca dulciuri și înghețată până se sătură.

Când se făcu noapte, cerul se umplu de zgomote îngrozitoare, și copiii descoperiră îngroziți, încetul cu încetul, că trupurile lor se schimbaseră, că semănau acum cu niște mici animale. În loc să strige,

mugeau sau răgeau ca măgarii, sau behăiau ca oile, sau nechezau ca mânjii, sau gâgăiau ca găștele, sau orăcăiau ca broscuțele.

Copilul începu să behăie și să plângă înfricoșat; voia să strige, dar behăia.

În acest moment apăru saturnianul, încruntat și diabolic. Izbucni în râs.

— Totul e în ordine, spuse el. Ești transformat într-o frumoasă oiță. Plângi ca să te întorci acasă? Dar nimeni nu te va mai iubi, nici chiar părinții tăi. Acum ești bun doar ca să fii mâncat, ca și toți ceilalți copii de pe Pământ. Acolo sunt roboții care îi înlocuiesc. Știi ce se va întâmpla când roboții vor crește?

Din cer coborau niște îngrozitoare mașini negre, cu clești mari, ca să-i înșface pe copii.

— Să mergem, ordonă saturnianul uneia din mașini, luați-l pe asta. În ogradă cu el!

Mașina hurui, scoase de peste tot vaporii și foc și se apropie greoaie de copil.

Cleștele ei gigant se ridică foarte încet deasupra capului său. Se legănă o clipă sus și apoi căzu brusc, şuierând.

— Mamă! strigă copilul și fugi plângând spre hol.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea.

— Mi-e frică, scânci copilul. Nu vreau să stau singur în camera întunecată. Mami, mami, o să mă ia saturnienii!

Mama se întoarse clocotind de furie către soțul ei care citea liniștit și țipă la el:

— Dobitocule! Când o să încetezi să-i povestești copilului înainte de culcare aceste povești îngrozitoare?

Și apoi, mângâindu-și copilul pe cap, îi spuse:

— Lasă, copilașul meu, saturnienii nu există. Sunt povești de-ale tatii. Fii cuminte, merg să stau cu tine.

Dar când intrară în odaie, copilul descoperi două antene lungi ce se mișcau încet pe capul mamei sale.

— E bine... îi spuse Doo lui Oaj, după ce-i citi unele fragmente din cartea sa despre pământeni. Dar... mi se pare că abuzezi de nume fantastice... de terminologii neobișnuite, de fapte absurde.

Se rezemă de speteaza scaunului și continuă:

— De exemplu, este absurd ca un oraș să existe pe suprafața unei planete. Orașele se construiesc sub pământ; în acest cadru pot exista unele variații, dar totdeauna cu o limită... rezonabilă. Și apoi, cititorul se plictisește de atâtea nume ciudate: un oraș care se numește *Havana*, un om care se numește *Pedro*, o băutură care se numește... *Bacardi*. În loc de tuneluri spui că sunt... *străzi*; și toate acele *cămăși*, *pantaloni*,

mustăți... În sfârșit, sincer vorbind, mi se pare că abuzezi...

Oaj suspină și se uită la paginile lui.

— Ei bine, am încercat să creez o lume, să-i dau autenticitate... Și dacă într-adevăr sunt oameni pe Pământ, lumea lor trebuie să fie așa cum o descriu eu. Nu știu de ce, dar trebuie să fie așa.

Doo zâmbi.

— Ah! exclamă, ți-a șoptit la ureche o păsărică, așa-i?

Oaj se miră.

— Ascultă-mă, ce înseamnă... *păsărică*?

cele o mie de nopți

Navele discoidale ale saturnienilor mai străbătură încă o noapte orașul.

O explozie ce a răsunat deasupra golfului anunțase cu cinci ceasuri în urmă ora nouă.

Străzile erau pustii, sau aproape pustii, și foarte puțini oameni ridicau privirile spre cer, deoarece nu se putea vedea nimic pe un cer întunecat, fără lună și stele. Doar un zdrențăros cu un sacou uzat se plimba pe străzi și se oprea din când în când pentru a privi în sus.

În noaptea aceea fără lună și stele, oamenii de pe Saturn zburau în navele lor, cu ochii ațintiți asupra ecranelor de observație. Studiau fiecare colț al orașului; nimic nu scăpa ochilor lor imenși și miliardelor de aparate extrem de complicate de care se foloseau.

Zburau foarte jos deasupra clădirilor din Havana.

În aceste nave se aflau Ig, pilot mecanic, biolog, astrofizician etc., Ahd, astronom, și Dug, căpitanul navei Ce-oo. În alte părți ale lumii întunecate, așezați în fața ecranelor cu lumini negre ale navelor, zburau Uj, căpitanul navei principale OIc-oo și șeful expediției, Mha, Del și Oo, astropsiholog.

Jir, Om, Croo, Root și Crihz, astrobotanista, zburau și ei deasupra altor părți ale lumii, însoțiți de roboți electronici, de mii de roboți de toate dimensiunile și formele.

Navele aproape invizibile, învăluite în lumini negre, zburară jos în noaptea aceea la fel de întunecată ca toate celelalte nopți alese pentru zbor. La momentul potrivit, au coborât de pe nave în costumele lor roșii de scafandru și au pătruns pe ascuns în case, în fabrici, în magazine, în cinematografe, în biblioteci.

La revărsatul zorilor, flotila de observație se întorcea pe Lună cu o prețioasă încărcătură de filme, însemnări, înregistrări, fotografii, cărți, obiecte, planuri, și membrii ei s-au închis timp de luni de zile cu tot acest material în laboratoarele de pe baza lor.

întâlnire

Doi oameni traversează strada privind cerul și sunt gata să se ciocnească.

E noapte.

O siluetă roșiatică și strălucitoare a zburat deasupra lor.

— Ce-a fost asta? întreabă unul din ei.

— Un saturnian, răspunde celălalt.

Cei doi indivizi se privesc în liniște un moment.

— Ce-ați spus?

— Am spus că era un saturnian.

Îl privește distrat și continuă:

— Saturnienii pot zbura liniștit în atmosfera noastră. N-ați văzut niciodată de aproape pe unul din ei? Se văd mereu, mai ales în nopțile foarte întunecoase, ca asta. Ne studiază, domnul meu, ne studiază! Nu vi se pare fantastic? Ființe din altă lume aici pe Pământ, la Havana... Ne studiază, ca să cunoască gradul nostru de inteligență și să vadă în ce fel pot stabili cu noi o legătură de...

— Un moment! îl întrerupse celălalt. Despre ce vorbiți?

— Despre sa-tur-ni-eni.

— Satur... ce?

— Nieni... Saturnieni, prietene. Oameni de pe planeta Saturn. E bine să vă informați despre asta. Pe ce lume trăiți? Au o bază pe Lună, acolo, acolo sus... Și în fiecare moment... În fiecare moment pot pune stăpânire pe orașele noastre! Bum! Așa, deodată. În realitate se află deja aici, dar se ascund și se folosesc de trucurile cele mai de necrezut ca să ne supravegheze bine de aproape... Îi poți întâlni unde te aștepți mai puțin. E nemaipomenit cum știu să se transforme în lucruri...

— Ajunge, i-o retează interlocutorul său. Nu se poate!

— Totuși așa-i!

— E imposibil.

— Vă spun că așa-i.

— Nu! negă acesta.

— Ba da, afirmă celălalt.

— Nu se poate!

— Dar așa-i! strigă celălalt și plecă în goană.

Oaj era într-o asemenea stare sufletească, încât când plecă de acasă o îmbrățișă și o sărută pe bătrâna și slinoasa lui portăreasă.

Cx-oo I, primul satelit artificial al lui Saturn, se plasase pe orbită.

Oaj nu-și încăpea în piele și se lăudă toată dimineața la slujbă. N-o să mai spună când îl vor vedea trecând: „Iată-l pe nebunul de Oaj, cel care scrie literatura științifico-fantastică". Acum îl vor respecta

omul de știință diabolic

Un om de știință diabolic a inventat un monstruos tun atomic, ca să bombardeze Luna, locuința saturnienilor.

L-a botezat Hercule I.

Din fericire (nu știu ce fel de fericire) a fost primul și ultimul Hercule.

Cineva a protestat, altcineva și-a ridicat glasul și a condamnat acea monstruoșitate numită Hercule, dar cine o să-i dea importanță unui zdrențăros oarecare, unui nebun?

— Au venit de pe Saturn, spusese omul de știință la televizor, și s-au ascuns pe satelitul nostru, și și-au construit acolo bazele lor atomice ca să ne distrugă și să stăpânească planeta. Dar am descoperit planurile lor groaznice. Și tunul meu va pune capăt barbariei lor.

Și, într-adevăr, în aceste momente, Hercule I intra în acțiune, bombardând Luna și gonindu-i pe saturnieni.

Exploziile nucleare au distrus totul.

A dispărut laboratorul Dhill-o, construit de saturnieni pentru a studia omul, și de asemenea a zburat și laboratorul CyX-t.

A dispărut toată baza.

Și, din nenorocire, din foarte mare nenorocire, a dispărut și Luna (frumoasa și alba Lună), și apoi Pământul, și din fericire a dispărut și diabolicul om de știință.

Oaj încetă să scrie și se scărpină în cap.

— Cum să continui acum? se întrebă.

Rupse hârtia într-o sută de bucăți și bucățile se împrăștiară.

Se îndreptă spre fereastră, o deschise și rămase acolo să-l răcorească briza.

Doi oameni traversau tunelul.

Unul dintre ei, care purta *dil* albastru și *onm* auriu, spunea:

— ...Și profesorul Ajk a inventat atunci un tun atomic cu care să bombardeze Titan...

— De ce? întrebă celălalt.

— Pentru că cei de pe Jupiter își construiseră acolo baze atomice ca să distrugă planeta Saturn.

— Ah... Unde se vinde romanul ăsta?

Cel care purta *onm* auriu deschise brațele.

— Peste tot.

— Cum se numește autorul?

— Orlando.

Oaj închise deodată ferestrele.

„Am nevoie de o înghițitură de *mirma*!” gândi el.

— Și ce înseamnă acest cuvânt atât de neobișnuit?

Cei doi oameni se îndreptau spre tunelul Df.

— E pseudonimul cu care paleontologul Mnje își semnează romanele științifico-fantastice. Ciudățenii de-ale scriitorilor.

— Orlando. Merge!

wolfgang amadeo mozart

Saturnienii s-au întâlnit pe baza de pe Lună.

— Să auzim asta, spuse Uj, arătând o mică rolă cu bandă transparentă, ușor albăstrie. E *muzică*!

— Și ce înseamnă *muzică*? întrebă Xyrila.

— *Muzica*, explică Uj, în dicționarele terestre înseamnă arta de a combina în așa fel sunetele, încât să devină agreabile auzului, să delecteze pe cei care ascultă. Aici am o *sonată de Mozart*...

— Ce înseamnă *Mozart*? întrebă Dielma.

— Este numele unui muzician care a murit de mult și pe care pământenii se pare că-l adoră. Să vedem... pardon, să auzim de ce.

— Ah, spuse Yert, și ce înseamnă... *sonată*?

— Sonata e o operă muzicală compusă din diferite părți. Din *alegro*, *adagio*, *andante*, și un final foarte săltăreț, la care se adaugă uneori un *menuet* sau un... *scherzo*.

— Dar... nu înțelegem nimic! protestă Dug.

— Ei bine, spuse Uj, o să studiați toate aceste lucruri. Important e să ascultăm acum *muzică*.

O mică rolă se derulă pe un fel de disc stacojiu, ce se învârtea în interiorul unui aparat acoperit de o rețea complicată de tuburi flexibile și strălucitoare.

Când banda se termină, tuburile oscilară ușor. Toți observau mișcarea aparatului, aplecați în față pe scaunele lor pneumatice și foarte atenți.

Aparatul aruncă un fascicul de lumină galbenă prin conul superior, apoi lumina coborî alunecând încet de-a lungul pereților impalpabili ai cabinei acustice și formă un cerc luminos în jurul ascultătorilor, un cerc izolator împotriva sunetelor din exterior. Atunci răsună prima notă, apoi alta și alta. Notele se adunară și se împrăștiară în toată încăperea.

— Oh! exclamă Uj, uimit.

— Frumos! spuse Zyrla, cu un firicel de glas emoționat din cauza acestei muzici ciudate ce-i răsună în urechi.

— Grandios! mărturisi Yert și-și apăsă pieptul cu mâinile tremurătoare.

Banda transparentă, ușor albăstrie, s-a distrus complet, tot învârtindu-se în ziua aceea, și aparatul cu tuburi flexibile s-a deteriorat.

saturnienii de pe lună

„Marțienii au
sosit
și au sosit
dansând chachacha...”

E POSIBILĂ EXISTENȚA UNOR FIINȚE EXTRATERESTRE PE LUNĂ, anunțau ziarele.

„Se crede că ființe din spațiu au instalat o bază pe Lună", se auzea la posturile de radio.

Și vânzătorii de ziare strigau pe toate străzile:

— Ediție specială, marțienii pe Lună.

— Ultimele știri, sosirea marțienilor.

— „Lumea", „Marina" despre marțieni.

— „Țara", „Țara". Citiți știrile despre marțieni. Ultimele știri.

— Dă-mi „Țara".

— Dă-mi „Marina".

— Dar ce-i asta? Aici nu se spune nimic despre marțieni.

Omul citea nedumerit ziarul.

— E o înșelătorie. Nu există marțieni!

Oamenii vorbeau în grupuri peste tot, discutau, comentau, inventau, făceau presupuneri. Erau nervoși, veseli, înspăimântați, indiferenți, uimiți...

— Or fi adevărate toate astea? se întreba câte unul privind spre cer.

Altul de lângă el dădea din umeri și-i răspundea:

— Să nu crezi tot ce se spune. Oamenii își închipuie multe azi. Dacă marțienii ar fi pe Lună, cum se spune, ne-ar fi bombardat deja. Oamenii din spațiu nu așteaptă. Vin și distrug.

Paco auzi aceste ultime cuvinte și fugi spre barul Cabo, unde Orlando bea ca s-o uite pe Yarnoo, care îl părăsise.

Tonomatul cânta într-una cu voce plângăreată:

*Cămăruța e la fel
ca atunci când ai plecat
lumina-i aproape stinsă...*

Orlando contempla abătut sticla de Bacardi. Era complet beat; era atât de beat, încât aproape nu-i păsa de hainele lui. Avea chiar o mică pată pe costumul său de dril 100.

Paco intră ca un bolid.

— Mă, ai aflat? l-a întrebat.

— Ce-i?

Paco era livid.

— Mă, mă, ți-am spus!
Orlando bătu cu mâna în masă.

— Dar ce-i?

— Ți-am spus s-o lași pe gagica aia!

Orlando suspină și ascultă placa cu voce plângăreață:

*...Radioul e acolo
unde l-ai pus
și acolo va rămâne
cum îți place țieee...*

— Ascultă, mă, îi spuse Paco zgâlțâindu-l de umeri. Războiul interplanetar! Ți-am spus, mă! Marțienii au aflat totul. Vin să ne atace! Și totul din cauza lui Yarnoo!

Orlando bău ce mai rămăsese în pahar și exclamă:

— Toate sunt la fel, mă, la fel! Croite din aceeași stofă!

Tăcu un moment, și glasul îi tremură când spuse:

— S-a terminat totul, frățioare!

Paco îl bătu cu palma pe spate.

— Trebuie s-o uiți pe gagica asta, mă. Știam eu că gagica asta o să aducă nenorociri. Marțienii...

— Pst, am și uitat-o! Gagica asta nu înseamnă nimic pentru mine... Dar, ascultă-mă, trebuie să bei un pahar cu mine. Pancho, adu încă unu aici!

— Nu pot, mă.

— Cum? Mă refuzi tu pe mine, prietenul tău? Dar ce-are lumea azi? Pancho, adu o bere aici.

— Nu aduce nimic, Pancho. Ascultă-mă, Orlandito, nu pot să beau, trebuie să fiu foarte treaz acum. Mulți îmi datorează bani. Am să-i iau înainte să se întâmple ceva. Nu se știe ce se poate întâmpla, mă. Tizii din cer sunt aici.

— Ei și ce? Să vină, băiete. Orlando îi invită la un pahar. Ascultă-mă, Pancho, când o să vină indivizii ăia... să-i servești ce ți-or cere. Plătesc eu! Și nici o vorbă în plus, m-ai auzit?

— Eu plec, spuse Paco și ieși în goană din bar.

Afară îl opri, apucându-l de cămașă, un zdrențăros cu sacou negru.

— Nu sunt marțieni, îi spuse. Sunt saturnieni!

Paco se eliberă din strânsoarea zdrențărosului.

— Dă-mi drumul. Ce-i cu individul ăsta?

— Ascultă-mă. Trebuie să-i primim bine. Vin să ne ajute. Sunt ființe superioare. Trebuie să oprim isteria războiului ce plutește în aer... Toată lumea vorbește de războiul interplanetar. Nu! Ascultă-mă, nu te duce, așteaptă...

Zdrențărosul rămase singur, cu zdrențele fluturând în vânt.

Scoase o grămadă de hârtii înnegrite pe care le păstra într-unul din buzunare, le contemplă un moment și apoi, suspinând, le băgă din nou în buzunar și-și continuă drumul.

Mergea cu capul în jos pe străzi, murmurând printre dinți: „Știam. I-am avertizat, dar nu m-au ascultat...”

Oamenii se strângeau la colțuri privind spre cer. Zdrențărosul coborî pe strada Compostela și se opri în piața Arco de Belén. Ascultă comentariile și dădu din cap contrariat.

— De ce nu intervine poliția? întrebă o femeie cu un copil în brațe.

Și cizmarul îi explica:

— Nu se poate face nimic. Nimeni nu li se poate împotrivi. Dacă cineva face ceva, atunci, bum! și-l spulberă cu un glonte. Mai bine să ne supunem. Ca în filme. Cineva trebuie să li se supună. Nimeni nu li se poate împotrivi. Nici poliția, nici armata, nimeni. Nici bomba atomică!

— Dar ce vor, ce vor? strigă altcineva.

— Să ne scoată de aici, să ne omoare... Să le rămână totul. Sunt cruzi; omoară pe toată lumea. Pe copii, pe toți. Vin cu o rază și fuu! gata. Într-o clipă distrug totul. Ard totul.

Curierul de la farmacie își împinse boneta spre spate și privi în sus.

— Da, spuse, acum da!

Și plecă cu motocicletă făcând mult zgomot.

Băiatul care parca mașinile își scutură cârpa din piele de căprioară și spuse:

— Nu încerc să mă gândesc la toate lucrurile astea. Mai curând totul e minciună. Și, dacă-i adevărat... atunci, ce putem face? Prefer să mă omoare dintr-o dată, fără să-mi dau seama. Și până atunci, nu mă gândesc. Dumnezeu știe cum sunt indivizii ăștia. Cine știe, poate sunt niște giganți de mărimea unei clădiri, sau poate sunt foarte mici, ca o furnică, și cad de sus cu milioanele... și te mănâncă!

Auzind aceasta o femeie scoase un țipăt.

— Nu vă neliniștiți, doamnă, spuse un bărbat care tocmai trecea pe acolo. Trebuie să fim pregătiți pentru orice.

— Vai, pentru numele lui Dumnezeu, domnule, spuse femeia.

— Doamnă, continuă bărbatul încet, liniștiți-vă, nu cred că ne vor face vreun rău. Probabil vin să ne viziteze doar, să vadă cum arătăm, înțelegeți? Sau mai curând au descoperit aur, ori diamante pe Lună, și au săpat mine acolo și nici nu le pasă de noi. Oricum, cel mai bun lucru e să nu ne preocupăm prea mult de asta și să ne continuăm viața ca și până acum. Ce-am putea face altceva?

Zdrențărosul ridică atunci o mână și interveni:

— Nu ne vor face nici un rău, zise el. Sunt ființe superioare.

— Ce se amestecă cetățeanul ăsta! spuse cel care parca mașinile.
Zdrențărosul înainta spre ei.

— Mă amestec pentru că știu, afirmă el energic. Și în afară de asta nu sunt marțieni, cum se zice. Sunt ființe de pe a șasea planetă, de pe Saturn. Și au venit să ne studieze, să ne transmită cunoștințele lor și să încerce să ne ajute. Nu e război! Nu sunt monștri, nici raze, nimic din toate acestea.

Își scoase hârtiile și le flutură în aer adăugând:

— Dovezile se află aici, în aceste hârtii. Eu am vorbit cu ei. Și nu-i pentru prima oară că vin. De mii de ani vin aici.

Bărbatul care trecea pe acolo le făcu cu ochiul celorlalți.

— Totul e posibil, spuse, și-și continuă drumul.

Când bărbatul dispăru pe strada Luz, oamenii nu-i mai dădură atenție zdrențărosului și se împrăștiară la treburile lor zilnice.

Zdrențărosul se uită la cer și îndată coborî privirea. Niște copii murdari și burtoși începură să-l privească culegând pietre de pe jos. Deodată unul dintre ei ridică brațul strigând:

— Pe el, pe nebun!

Și pietrele plouară asupra lui. Două ore mai târziu, strivit de lovituri, zdrențărosul zăcea prăbușit pe o bancă din parcul Fraternidad.

Doi bărbați discutau pe banca de alături.

— Ascultă-mă, Raúl, spunea unul, mi-e îngrozitor de frică.

Raúl râse de el.

— Nu fi prost, Jorge. Lucrurile astea nu există. Singurii oameni care există, din fericire sau din păcate, suntem noi. O să vezi că până la urmă totul este o alarmă falsă. Ca și acum câțiva ani, când cu discurile zburătoare... Și oamenii credeau că vor fi invadați de marțieni. Cred că-ți amintești. Și nu s-a întâmplat nimic. Niciodată nu se întâmplă nimic.

— Dar ascultă-mă, insistă Jorge, mulți i-au văzut. Spun că sunt transparenți. Insecte enorme ca de cristal roșu... cu niște ochi așa. Și toate descrierile coincid. Nu se poate înșela toată lumea! Pe de altă parte, de mult se spune că pe Marte există viață. Problema cu canalele... Trebuia să vină și ziua asta. Acum se află aici, nu-i o poveste! Se spune la radio și în ziare. Sunt aici!

Zdrențărosul înclina capul, ca să nu-i scape un singur cuvânt. Uneori îi apărea pe buze un zâmbet vag. Alteori se strâmba neputincios.

— Vorbă să fie, spunea Raúl, sceptic. Curată isterie. Oamenii sunt în stare să vadă orice lucru. Suntem o bandă de nevropați.

Arată spre stradă.

— Privește aceste autobuze pline de oameni, privește aceste clădiri, privește aceste străzi... Nu se poate face nimic. E un du-te vino

permanent, panică, isterie... Aglomerație, viață trepidantă, nebulie, lumini, magazine, zgomot... Zgomotul! Toată lumea e puțin nebună. Asta e situația.

Făcu o pauză și apoi adăugă:

— Spune-mi, i-ai văzut pe marțieni?

— Nu i-am văzut. Dumnezeu, n-aș vrea să-i văd niciodată! Sunt oribili!

— Vezi? exclamă Raúl desfăcând brațele. Niciodată n-ai văzut un marțian și totuși afirmi că sunt oribili. Cum poți afirma asta?

Zdrențărosul fu de acord cu aceasta și zâmbi.

— Dar așa zice lumea!

— Evident. Lumea, totdeauna lumea. Lumea zice. Nici lumea nu i-a văzut! Nimeni n-a văzut nimic.

— Dar radioul...? Și ziarele?

— Minciuni. Toată lumea inventează câte ceva. Chiar și tu, dacă continui să gândești așa, ai să sfârșești prin a crede c-ai văzut un marțian și apoi o să spui că ai și vorbit cu el. Asta e mecanismul.

Jorge se plictisi și se ridică în picioare.

— Eu nu sunt debil mintal!

Dar se întrerupse brusc, tremurându-i mâinile.

— Ce-i cu tine? îl întrebă Raúl ridicându-se în picioare și apropiindu-se de el. Te simți rău?

Celălalt nu putea nici măcar să vorbească rămase cu gura căscată și nu putea s-o închidă. Asuda și era palid. Avea ochii ieșiți din orbite.

— Înapoi! reuși să strige. Tu... tu ești un... marțian!

Și plecă fugind și strigând: „Marțiaan!”

Raúl se privi un moment și apoi se scărpină tare în cap.

— E așa cum spun eu. Nu avem scăpare. Suntem o bandă de nevropați.

Zdrențărosul se ridică în picioare dintr-o săritură. Era obișnuit să vadă saturnieni. Văzuse de toate felurile și toate dimensiunile și avusese ocazia să asiste la minunile de necrezut ale științei lor, dar îl tulbura această stranie și bruscă metamorfoză. „Ce limite o fi având știința acestor oameni?” se gândi și se apropie respectuos de Raúl.

Acesta, uluit și idiotizat, continua să-l privească pe prietenul său pierzându-se în mulțime.

— Ascultă-mă, i se adresă zdrențărosul.

Raúl se întoarse spre el, dar acesta părea că nu-l vede.

— Ce vrei?

— Sunt un pământean.

— A, da?

— Da, dar nu gândesc ca ceilalți. Eu știu pentru ce ați venit. Știu că sunteți ființe superioare, că nu vreți război. Aici toată lumea se gândește la război. Dar e firesc, suntem încă o planetă subdezvoltată,

mă înțelegeți? Cu siguranță că mă înțelegeți! Dumneavoastră înțelegeți totul. Permiteți-mi, în numele meu și în numele întregii omeniri, să vă urez bun venit...

— Dar ce se întâmplă aici? strigă Raúl.

— Nu știu, răspunse zdrențărosul. Oamenii cred că sunteți marțieni și le este frică. Vina e a cinematografului. Care este subiectul acestor filme de știință fantastică? Marțieni monstruoși care vin să ne distrugă. Invazia marțienilor! Războiul lumilor!

Raúl se apucă cu mâinile de cap. „Am să înnebunesc oare și eu? se întrebă. Drept cine m-o fi luând individul ăsta?”

— Ascultă-mă, îi spuse, drept cine mă iei?

— Ei, zâmbi zdrențărosul, sunteți un saturnian. Unul dintre cei care au venit în ultima expediție. Cei care au baza pe Lună.

Își scoase hârtiile.

— Priviți, spuse, aici mi-am notat diferite nume. Sunt unii dintre camarazii dumneavoastră cu care am vorbit. Desigur, la început nu ne-am înțeles foarte bine. Dar apoi, deodată, totul a fost foarte ușor. Cred că-mi vorbeau prin telepatie...

Se întoarse deodată spre Raúl și-l întrebă:

— Acum îmi vorbiți prin telepatie, sau ați învățat castiliana?

— Ascultă, imbecilule, nu sunt saturnian... Sunt...

Dar se opri.

Văzu mulțimea înaintând prudentă spre el și pe prietenul său Jorge arătându-l cu degetul.

— Domnule, îi spuse atunci zdrențărosului, cum mă vezi? Adică, cum sunt, ce aspect am?

— Dumneavoastră trebuie să știți, răspunse zdrențărosul privindu-l mirat. Saturnienii sunt înalți, roșii, semitransparenți, luminoși, zvelți... Foarte frumoși. Așa sunteți. Deși... aveți ceva ciudat! La început erați pământean...

Se întrerupse un moment și-l examinează. Apoi spuse:

— Dumneavoastră nu sunteți saturnian...

Raúl respiră ușurat.

— Sigur că nu sunt.

— Nu sunteți saturnian! Sunteți un pământean care e considerat saturnian.

Ochii zdrențărosului străluceau de furie.

— Ce uneltiți?

Lumea înconjura parcul, dar nu îndrăzneă să pătrundă în el. Mulți erau înarmați cu bețe și pietre; unii cu revolve și câțiva cu bricege și cuțite. Unul dintre ei purta o frânghie groasă sub braț.

— Uitați, încercă să explice Raúl, s-au întâmplat următoarele...

— Ce uneltiți împotriva saturnienilor? Ce propuneți? se auzea tremurând glasul zdrențărosului.

— Liniștiți-vă. E isterie, curată isterie! Pentru că vă gândiți mereu la marțieni... Oh, nu puteți înțelege! Au să mă omoare. Ei cred că sunt marțian. Dar eu sunt un om ca dumneavoastră, ca ei... Priviți-i, sunt înarmați, vin spre mine!

Oamenii, temători, încruntați, isterici, retrăgându-se și înaintând, sfârșiră prin a străbate peluza și se opriră, formând un mare semicerc, la vreo zece metri distanță. Jorge, cu fața albă ca varul, se strecura prin mulțime.

— Ajutați-mă, îl rugă Raúl pe zdrențăros.

Zdrențărosul privi în jur, apoi îl analiză cu atenție pe Raúl timp îndelungat, și încet, puțin câte puțin, îi apăru în fața ochilor așa cum era, o simplă ființă omenească. Redevenea cel pe care îl văzuse la început, cu părul castaniu, cu chipul prelung și cu mustață. Zdrențărosul înțelese. Se miră că el însuși căzuse pradă acelei nebunii. Surâse amar.

— Isterie, spuse Raúl atunci; văd marțieni peste tot. Cred că eu sunt marțian! Fă ceva, au să mă omoare.

Dar când se întoarseră spre mulțime, văzură că unii dintre ei se priveau cu teamă.

Se examinau unii pe alții, se îndepărtau cu groaza întipărită pe fețe.

Dintr-o dată, unul scoase un țipăt și se îndepărtă de camaradul său.

— Aici e alt marțian! răcni el.

Mulțimea fu cuprinsă de agitație.

— Și aici altul!

— Dumnezeule, strigă un al treilea. Sunt înconjurat de marțieni! Ajutooor!

Zdrențărosul îl apucă pe Raúl de braț și se ascunseră după niște arbuști din spatele unei bănci.

Mulțimea se împrăstie înnebunită, îmbulzindu-se și lovindu-se, când auzeau strigătul: „Marțiaan!”

— Pe el!

— Marțiaan!

— Ajutor!

Un om trase cu revolverul, altul îi răspunse de pe o terasă. Se auziră împușcături. O dâră de sânge curse pe trotuar, scurgându-se în canal.

Raúl se întoarse spre zdrențăros. Era palid și mâinile îi transpirau.

— Trebuie să facem ceva! îi spuse. O să murim cu toții.

Strigătul de „Marțiaan!” răsuna peste tot.

O mitralieră așezată pe fereastra unei clădiri mătura străzile. Apoi se auzi o explozie și totul se cufundă în tăcere.

Zdrențărosul își mângâia bărbia și privea spre cer.

— Hm! spuse. Au venit degeaba. Ar fi putut să ne ajute atât de mult! Atât de mult! Mi-e rușine. Ce-or fi gândind în aceste momente despre noi?

— Cine? întrebă Raúl, care începuse să-l simpatizeze mult pe acest bărbat mic de statură, murdar, cu păr lung și nas coroiat.

— Saturnienii, răspunse zdrențărosul.

— Vrei să spui marțienii.

— Nu sunt marțieni. Mi-am petrecut toată viața explicând lucrul acesta. Acești domni care ne vizitează sunt de pe Saturn, nu de pe Marte. Cu toate acestea e foarte probabil să aibă o bază și pe această planetă.

— De unde știi toate lucrurile astea?

Zdrențărosul zâmbi.

— Nu-i nici un mister, domnule. Pur și simplu observ ce se petrece în jurul meu și, mai ales, obișnuiesc să privesc din când în când cerul.

— Și ce se va întâmpla acum? întrebă Raúl.

— Vor pleca, căci e limpede că nu doresc să ne facă vreun rău. Orice ajutor pe care ar încerca să ni-l dea s-ar transforma imediat într-o pagubă. Ați văzut... Da, vor pleca, dar problema rămâne nerezolvată.

Raúl clătină din cap.

— Nu pot pleca. Nu ne pot lăsa așa! Trebuie să facă ceva.

— Ce-ar putea face?

— Nu știu, să vină aici... să explice... E mai bine decât să stea ascunși pe Lună.

Zdrențărosul râse ușor.

— Nu fiți idealist, domnule. Priviți în jur, vă puteți închipui ce s-ar întâmpla dacă ar ateriza, într-adevăr, pe planeta noastră? Vă închipuiți?

O mașină se ciocni undeva. Se auziră câteva împușcături și un tun bubui în depărtare. Din toate colțurile se auzeau țipete înăbușite, rugăminți, plânsete și strigăte de spaimă.

Nori denși și negri acopereau cerul.

Un vânzător de ziare, cu o privire de nebun, străbătu parcul strigând:

— Invazia marțienilor! Sfârșitul lumii! Ultimele știri! „Marina”, „Lumea”, „Țara”.

— Dă-mi „Lumea”, strigă Raúl.

Vânzătorul îi dădu repede ziarul, luă cele cinci centime și continuă să strige:

— Marțienii pe pământ, marțienii dansează chachacha, chacha, chachacha, chachacha...

Zdrențărosul zâmbea. Raúl citi repede cu glas tare:

— „Mii de farfurii zburătoare au coborât pe Pământ. Lupta împotriva marțienilor s-a dezlănțuit în diferite părți ale lumii. A început mobilizarea mondială!"

— Războiul lumilor! suspină cu amărăciune zdrențărosul.

— Dar e absurd! urlă Raúl. Trebuie să faci ceva.

Zdrențărosul privi în jur.

Străzile erau liniștite. Circulația se oprise; magazinele erau închise. Totul era paralizat.

De pe terase, de la ferestre și din balcoane se iveau țevile negre ale carabinelor.

— Da, spuse zdrențărosul. Trebuie să fac ceva.

— Ce te gândești să faci?

— Să caut un loc sigur unde să mă ascund până trece nebunia asta. Vă recomand același lucru. E periculos să stați pe stradă; oricine poate să tragă de pe o terasă.

— Ce spui?

— Ce-ați auzit! Veniți cu mine, cunosc un adăpost formidabil.

— Nu merg nicăieri! E o nebunie.

Zdrențărosul lăsa brațele în jos.

— Ascultați-mă, îi spuse, nu încercați să faceți pe eroul; o să vă zboare creierii, și nu câștigați nimic cu asta... O să treacă în curând totul. Lumea va înțelege...

— Lumea nu va înțelege nimic!

— Cu atât mai rău.

Raúl își privi dezamăgit camaradul.

— Credeam că ești un filantrop.

— V-ați înșelat. Sunt un filosaturnian. Și acum plec. Noroc bun. Dacă supraviețuiți, vă rog să-mi povestiți totul. La revedere!

Zdrențărosul fugi ghemuit printre arbuștii din parc, ajunse pe stradă și o traversă repede, ascunzându-se uneori în spatele mașinilor oprite.

Cineva trase un foc de carabină de la o fereastră și farul unei mașini se făcu țandări.

Zdrențărosul ajunse pe trotuarul de vizavi și alergă sub coloanele străzii Monte. Ajungând pe strada Cienfuegos dădu colțul, aproape târându-se.

Îndată se auzi o împușcătură și un țipăt. Apoi totul se cufundă în tăcere timp de câteva minute.

Bărbatul se prăbuși pe o bancă și privi spre cer.

Rămase așa vreo cincisprezece minute, înainte de a începe să cadă razele fulminante.

călătorul

Călătorul se uită la ceas și se opri în colț, cu valiza în mână. Soarele era deasupra capului.

Privea nehotărât în jur, împins când într-o parte când în alta de trecătorii grăbiți de pe stradă.

Intră în cele din urmă în primul hotel pe care îl zări și ceru o cameră.

Un băiat îi luă valiza. Urcară în liniște cu liftul. Băiatul, tăcut și politicoș, deschise ușa, îi dădu cheia, se înclină ușor și dispăru pe coridor.

Bărbatul contemplă încăperea câteva momente din pragul ușii. Era o cameră mică, cu mobila vopsită în alb. Se îndreptă spre pat și pipăi cearceafurile scrobite. Cercetă sertarele noptierelor, intră în baie, mirosi prosoapele, deschise robinetele, scotoci prin trusa farmaceutică, căutând o urmă oarecare a unei ființe omenești. Dar totul era rece ca un mormânt, gol și trist ca un mormânt pustiu.

Închise ușa odăii.

Făcu un duș bun și se băgă în pat; stătu multă vreme cu brațele încrucișate sub cap, contemplând cerul senin, aspirând mirosul atât de familiar, pe care îl detesta însă, al hotelurilor, și ascultând zgomotul liftului, al pașilor de pe culoar, vocile îndepărtate, zumzetul celor care veneau și plecau...

Și adormi ca în atâtea alte dăți, singur, în camera unui hotel.

Când se trezi, afară era întuneric. Aprinse lampa și se uită la ceas. Era abia ora opt.

O liniște prea adâncă, prea densă domnea în jurul său.

Bărbatul se mișcă neliniștit în pat.

Mecanismul fin al ceasului său se auzea clar, din ce în ce mai puternic. Se gândi că ceasul se stricase probabil, căci era cu siguranță mult mai târziu. Poate patru sau cinci dimineața.

Sări din pat, deschise fereastra și contemplă orașul.

Străbătu cu privirea tot digul și se uită uimit la clădirile înalte, cenușii și întunecate ale cartierului Vedado. Nici o lumină la nici una din miile de ferestre. Singurele lumini aprinse erau becurile de pe străzi. Respiră adânc aerul rece și umed al nopții.

Marea, neagră și murdară, lovea ușor recifurile. Abia se auzea zgomotul stins al valurilor.

Își aprinse o țigară, se sprijini cu coatele pe balcon și așteptă. Știa că totul era stupid; nu putea fi decât o liniște falsă, un calm momentan, o clipă de odihnă a orașului care nu doarme niciodată.

Așteptă, deoarece în orice moment putea să apară în depărtare farul unui vehicul apropiindu-se în goană. Atunci va auzi zgomotul motorului. Cineva o să treacă sub balconul său. O lumină se va

aprinde undeva...

Așteptă.

Așteptă cincisprezece, douăzeci, patruzeci de minute.

Apoi zâmbi și-și spuse că la urma urmelor era un prost. Se pregăti să se întoarcă, când auzi un şuierat.

Un şuierat slab și tânguitor, nesfârșit.

Pielea i se încreți deodată și i se făcu frică. Tonul şuieratului urca și cobora. Cobora într-atât, încât părea că se stinge, dar nu se stingea. Reîncepea, devenea mai ascuțit. Ridică dintr-o dată capul și contemplă Luna ce strălucea, rotundă și albă, pe cerul negru, și i se păru că acel şuierat cobora din înălțimea lui, căzând de pe Lună ca o perdea de săgeți sonore și repezi.

Intră în cameră și aprinse toate luminile. Se îmbracă în grabă, hotărât să coboare în stradă și să vadă ce se întâmpla.

Nu așteptă liftul; coborî scările sărind.

Holul era pustiu. Funcționarul de la recepție lipsea.

Prin ușa deschisă pătrundea o briză care împrăstia hârțiile. Ceasul hotelului arăta ora nouă, ca și al lui.

Încercă să se liniștească și-și spuse că așa ceva nu putea să se întâmple.

Un oraș, sau o parte din el, nu putea rămâne așa, dintr-o dată, și în mod misterios, pustiu, nelocuit. Asemenea lucruri nu se întâmplă niciodată. Era cu neputință să se întâmple, și în realitate nici nu se întâmplă. Era absurd. Poate subconștientul său fusese impresionat de una din acele povestiri fantastice pe care le citise și care vorbeau despre orașele pustii, distruse de un război nuclear, sau de alte cauze ce nu se puteau explica, orașe în care ultimul supraviețuitor al rasei umane umbla pe străzi și striga, și nimeni nu-l auzea... Un om singur pe lume.

Era absurd, totuși tremura din cap până în picioare, în holul pustiu al hotelului.

— Ei! strigă. Nu-i nimeni aici?

Și ecoul, născut în singurătatea pereților, se juca cu propriile sale cuvinte.

Ieși fugind și se trezi făcând aceleași lucruri pe care le văzuse la cinema sau le citise în povestirile fantastice: fugind pe străzi, bătând la uși și ferestre, chemându-și cu disperare semenii.

Strigă un nume oarecare, strigă toate numele ce-i veniră în minte.

Șuieratul se auzea deasupra capului său.

Orașul, cenușiu și mort, creștea în jur.

Se opri gâfâind într-un parc. Frunzele de pe jos, smulse de vânt, se îngrămădeau la picioarele lui. În iarbă nu se vedea nici o insectă. Nici o viețuitoare nu se mișca în jur.

Continuă să meargă cu speranța că va întâlni poate pe cineva

după colț.

Luna învăluia clădirile în lumina ei, dându-le un aspect mortuar. Călătorul, continuându-și drumul, ieși în strada Prado. Copacii își legănau ușor coroanele stufoase. Traversă strada și merse, călcând apăsător ca să spargă liniștea. Abia făcuse câțiva pași, când văzu un bărbat înaintând spre el din direcția opusă. Bărbatul era îmbrăcat cu niște zdrențe murdare, cu un sacou negru și ros ce-i atârna pe umeri fălfâind.

Călătorul se opri și zâmbi ca un nebun; mâinile îi tremurau; și le strânse la piept. Se gândi că fugise pe străzi, strigând și făcând mii de prostii. Da, își pierduse judecata și făcuse toate aceste lucruri crezând că-i unicul supraviețuitor dintr-o catastrofă nemaipomenită. Totul era produsul imaginației sale, poate trăise singur prea mult timp... Există un om, care părea un vagabond, totuși exista, în sfârșit, un om; și cu siguranță vor apărea și alții, și în curând orașul va fi ca de obicei. Așa cum trebuia să fie, cum nu încetase niciodată să fie în realitate.

Voia să fugă spre acel necunoscut și să-l îmbrățișeze, dar de ce să mai facă prostii.

Aprinse o țigară și-și netezi părul. Observă că ieșise pe stradă cu pantalonii de pijama.

Zdrențarosul se apropia. Călătorul înaintă și-l privi din față, îi căută ochii și-i zâmbi. Dar ochii celui alt nu-l priveau, aveau o expresie răcită. În acest moment, călătorul se uită la picioarele zdrențarosului și scoase un țipăt. Picioarele lui erau ca niște fășii de ceață.

Zdrențarosul trecu pe lângă el și zdrențele-i vapoaze se împrăștiară, dispărând în beznă. Deasupra clădirilor se auzi din nou acel șuierat prelung.

Fugi astupându-și urechile. Maxilarul de jos îi tremura făcând să-i clănțane dinții în gură. La câteva sute de metri mai departe se opri, înăbușindu-se din cauza efortului, gata să se prăbușească de oboseală.

Căzu în dreptul coloanelor străzii Zulueta, dar caldarâmul rece îl învioră. Pe jos era murdar, dar nu văzu nici o furnică, nici cea mai neînsemnată și minusculă dintre insecte. Se gândi că probabil nici microbi nu existau.

Își întinse picioarele și brațele. Rămase așa câteva minute, dar liniștea și imobilitatea îl plictiseau. Se ridică amețit și trebui să se sprijine de perete. Pe el era scris ceva cu creta; citi: CHORI. Aceasta îi aminti de Havana locuită și zgomotoasă... Atunci, examinând lucrurile din jur, își dădu seama de singurătatea sa. Simți nevoia să strige și să plângă, dar respiră adânc și-și înghiți saliva.

Se îndreptă spre mijlocul străzii gândindu-se că ar bea ceva, o băutură tare. Trebuia să se îmbete și să uite totul, sau să moară. Da, va căuta un bar, va intra și nu va mai ieși. Își aminti de harul lui

Sloppy Joe, unde obișnuia să se ducă altădată. Era foarte aproape. Privi înainte și văzu firma luminoasă.

Grăbi pasul.

Dintr-o dată fu cuprins de presimțiri. În bar era lumină și... Oameni! Auzi clar în liniștea aceea oribilă murmurul conversațiilor, zgomot de mese trântite, de pahare, de cupe ciocnindu-se, și de sticle desfundându-se...

Înaintă puțin, cu buzele palide și gura uscată. Da, nu se înșelase, în bar erau oameni care vorbeau și râdeau... Începu să fugă. Fluieratul, acum mai ascuțit, îi răni urechile, dar nu-l ascultă, căci voia să ajungă cât mai curând posibil să deschidă ușa, să simtă mirosul semenilor săi, să le audă conversațiile, strigătele...

Intră împleticindu-se și se opri brusc aproape de tejghea. Cei prezenți se întoarseră încet, îl priviră cu ochii lor imenși, ce aveau multiple fațete, și-și ciocniră antenele lungi, roșii și vibrante.

Oaj, saturnianul, traversă repede tunelul By în mașina sa electrică, marca Uumly, și se îndreptă ca un meteor spre tunelul Mn Ce, unde stătea Non, prietenul său.

Frână atât de violent, încât mașina sări, scârțâi, și roțile din față se suiră pe rigolă.

Era foarte târziu, probabil patru sau cinci dimineața, dar Oaj simțea nevoia să citească cuiva ceea ce scrisese. Ar fi murit în noaptea asta, dacă n-ar fi citit.

Parcă mașina prost și nici măcar nu avu grijă s-o închidă. Bătu cu putere în ușă; automatul răsună ca o simfonie de sunete metalice, și, când ușa se deschise suficient ca să se poată strecura un trup subțire, Oaj intră.

Non, instalat comod în patul său foarte înalt, cu aer concentrat citea o carte care, după expresia feței sale, îl distra teribil; în colțul gurii îi atârna pipa neagră cu petrol. Nu se miră de loc când îl văzu pe Oaj intrând la ora asta. Bănuia că terminase una din povestirile sale fantastice, deoarece când se întâmpla asta, oriunde s-ar afla și orice oră ar fi, prietenul lui venea imediat să i-o citească.

— Trebuie să asculți asta, spuse Oaj fără nici o introducere, arătându-i o grămadă de pagini mototolite. Tocmai am terminat.

Non nu lăsă cartea pe care o citea, trase un fum de pipă și privi paginile de parcă le-ar fi numărat.

— Toate astea...? Să mi le citești acum? Despre ce-i vorba? E o poveste?

— Este un fragment din cartea mea. Se numește „Cartea lui Juan”. Non se ridică puțin.

— Ce-i cu acest titlu atât de ciudat? Ce vrea să însemne Juan?

— Juan e numele unui pământean. Un nume inventat de mine.

— A... Dar bine Oaj... e târziu. Măine trebuie să mă scol devreme. Oaj privi paginile, apoi pe Non.

— Da, spuse, e târziu, dar... nu-i prea lung.

— O să adorm după primele pagini.

— Dar nu-ți era somn. Citeai când am sosit.

Non se dezvinovăți, stingându-și pipa ce semăna cu o șopârlă strălucitoare și încolăcită.

— Era o carte de aventuri, îi spuse. Tocmai voiam să mă culc. E foarte târziu și trebuie să mă scol devreme.

Oaj respiră.

— Dar dacă nu-ți citesc n-am să pot adormi!

Non se ghemui în pat. Știa că în cele din urmă va trebui să-l asculte pe Oaj.

— Sunt multe pagini...? Întrebă temător.

— Nu sunt multe. Sunt foarte puține. Litera e mare și... am lăsat margine. Îți citesc într-un minut.

— Bine...

— Am venit în goană, vreau părerea ta.

Non surâse și-i arătă un loc pe patul celălalt, pe care Oaj se așeză imediat.

— Să aduc ceva de băut, spuse Non îndreptându-se spre bucătărie.

Se întoarse imediat cu niște cești aromate și fumegânde. Le lăsă pe marginea aurită a patului și apăsă pe un buton. În casă se făcu lumină ca ziua; grilajul din tavan se deschise și fumul de pipă se împrăstie în toată încăperea, purtat de o briză ușoară.

Oaj duse ceașca fumegândă la gură și o goli dintr-o singură sorbitură, întinzându-se apoi foarte satisfăcut pe pat. Non se așeză între nenumăratele sale perne și-i spuse că poate să înceapă când vrea.

Oaj se uită în toate părțile, asigurându-se că atmosfera era potrivită pentru lectură. Despături foarte încet paginile și-i spuse:

— „Cartea lui Juan” are următorul subiect. Acolo pe Pământ...

— De ce ai ales Pământul? Se presupune că acolo nu există viață. Soarele arde totul.

Oaj îl privi un moment pe Non și deschise gura ca să spună ceva, dar o închise din nou oftând. Apoi îi spuse:

— Am ales această planetă pentru că e cea mai puțin cercetată de scriitorii noștri... Dar, în sfârșit, mai bine să-ți citesc povestirea așa cum am scris-o și care începe astfel:

cartea lui Juan

Juan, pământeanul, traversă repede strada Línea în Ford-ul său hodorogit și când ajunse la numărul 17, frână atât de violent încât mașina scârțâi, patină, iar roțile din față se suiră pe trotuar, în fața casei lui Pedro, prietenul său.

Era foarte târziu, poate patru sau cinci dimineața, dar Juan simțea nevoia să citească cuiva ceea ce scrisese. Ar fi murit cu siguranță în noaptea asta, dacă n-ar fi citit. Lăsa mașina și nici măcar nu se gândi s-o închidă. Bătu tare în ușă și Pedro îi deschise imediat; somnul cel mai profund i se citea pe față.

— Trebuie să ascuți asta, îi spuse Juan fără introducere. Tocmai am terminat-o.

Și-i întinse o grămadă de pagini mototolite.

— Ce dracu e asta? întrebă celălalt, pe jumătate mort de somn, sprijinindu-se de marginea ușii și făcând eforturi disperate ca să-și țină ochii deschiși.

— O carte despre saturnieni.

— Cum? Saturnism spui...?

— Nu.

— Ce?

— Fii atent. E o carte despre saturnieni. Cei de pe Saturn, a șasea planetă. O carte fantastică.

Ochii lui Pedro erau umflați și verzui de atâta somn.

— Ce se întâmplă cu Saturn?

— Mă refer la saturnieni, cei care au venit pe Pământ.

— Și? Ah, tot la asta te gândești... Dar se presupune că acolo nu există viață. Trebuie să fie o planetă acoperită de gheață. E o planetă plină de gaze.

— Ha! exclamă Juan cu o strălucire ciudată în ochi. Apoi lovi triumfător paginile cu dosul palmei. Așa crede lumea, dar aici, în această carte, se află singurul adevăr. Am terminat de scris și trebuie să ascuți. E ceva surprinzător... Cât de proastă e lumea! Niciodată nu i-a văzut cum arată cu adevărat...

Pedro, ajutându-se cu mâinile încercă să-și mențină încă un minut ochii deschiși, dar i-a fost cu neputință; alunecă ușor de-a lungul ușii și căzu jos grămadă.

Auzea vocile, strigătele de afară. Vânzătorii de ziare erau pretutindeni.

.....

— Au sosit saturnienii!

— Ultimele știri! Sosesec.

— Ascultă ce spun. Oamenii de pe Saturn. Fotografii și amănunte. Uite cum arată. Ultimele știri.

— Ce se întâmplă?
— Au sosit indivizii din cer.
— Priviți sus!
— Da, sunt marțienii.
— Nu! Sunt saturnienii! Vin!
— Ascultă, liniștește-te. E vorba de o isterie colectivă. Acești oameni nu există. Vin pe naiba!

— Unde? Servieta mea... mi-au furat-o! Prindeți-i!

— Ce zgomot se aude? Bubuituri de tun?

— A început războiul. Să se salveze cine poate!

— Mamă!

— Ajutoooooor!

— Nu împinge. Nerușinatule!

— Scuzați-mă, doamnă. Marțienii!

— Ce-i cu bărbatul ăsta care fuge dezbrăcat pe stradă?

— E un saturnian!

— Nu, e un individ căruia i-a apărut în baie un saturnian.

— Atunci... e sigur?

— Ce vă închipuiți. Sunt peste tot. Nu i-ați văzut? Sunt enormi.

Ca niște măhuri foarte mari...

— Aveți grijă, vin!

— Unde, unde?

Cum erau saturnienii?

Erau verzi sau mai curând negri; poate roșii, gri, galbeni, sau poate albi.

Metalici.

Ca o țeavă de apă. O țeavă de piatră, de cauciuc. Suavi, catifelați. Aspri ca șmirghelul. Zbârciți. Strălucitori.

Saturnienii. Saturnienii? Ceva scârbos. O pastă respingătoare.

Cristalini. Lichizi. Făcuți doar din gaze. Amari, acri, dulci, acridulci, insipizi.

Transparenti. Incolori, incolori.

Urât mirositori!

Saturnienii? Înalți, foarte înalți. Extrem de înalți, mai înalți decât o casă.

Invizibili. Mărunți, microscopici.

Cum sunt?

— Ciudați, foarte ciudați. Ovali, așa... Tubulari. Seamănă cu niște muște. La dracu, nu știu cu ce seamănă!

— La fel ca șopârlele. Identici. Șopârle.

— Ați văzut un rac? Întocmai. Raci.

— Câini.

— Iguane.

— Cai. Da, sunt cai cu capete de hipopotam.

— Elefanți albaștri!

— *Toties* 5.

— Pești.

— Seamănă foarte mult cu omul, doar că... din capetele lor atârnă zece mii de tentacule gelatinoase.

„Stare de alarmă. A izbucnit un mare val de furturi și crime. Oamenii aruncă înnebuniți banii pe străzi. Cabaretele sunt lipsite de antren. Tinerii practică libertinajul sexual. Bande organizate de hoți au început să jefuiască.”

„Ultimele știri! Saturnienii incendiază și jefuiesc orașele din drumul lor. Sunt milioane și milioane. Nu există forță care să-i oprească. Războiul lumilor!”

— Ascultă, prietene, cum arată saturnienii?

— Nu i-ați văzut?

— Nu. Înnebunesc dacă-i văd.

— Vă asigur că atunci când o să-i vedeți, o să înnebuniți cu adevărat. Sunt oribili!

— Dar cum arată?

— Mari!

— Da, înțeleg, dar... Cum arată? Cu ce dracu seamănă?

— Nu seamănă cu nimic cunoscut.

— I-ați văzut de aproape?

— Cum dracu să nu-i văd de aproape! Vezi brațul ăsta ars în întregime? Din cauza lor... Sunt ca un foc!

— E adevărat că par niște insecte?

— Așa spune lumea. Mie mi se par girafe.

— Girafe? Dumnezeu, trebuie să-i văd. Unde sunt?

— În toate părțile. Oriunde.

— Nu-l ascultați pe individul ăsta. Eu i-am văzut.

— Da? Și cum arată?

— Sunt ca niște muște enorme. Priviți unul acolo.

— Unde, unde?

„Ultimele știri. S-au înregistrat mai multe cazuri de saturnieni intoxicați. Se crede că se datorează fumului de țigară, foarte toxic pentru aceste creaturi; dar până acum nu s-a putut determina cauza. Vom continua să informăm.”

„...Da, dragi telespectatori, bomba atomică este ineficăce împotriva lor, dar acest prieten pe care dumneavoastră îl purtați mereu în buzunarul cămășii, această inofensivă țigară pe care dumneavoastră o scoateți, o aprindeți și vă face plăcere, omoară instantaneu pe saturnieni. Fumați țigările Partagás Superfine, cu filtru de calitate și gust de laur, țigările care îi omoară pe saturnieni. Nu uitați, doar Partagás. Țigara tinerilor, a celor vioi...”

CĂTRE POPULAȚIE. EXISTĂ PRIMEJDIA CA SATURNIENII SĂ SE TRANSFORME ÎN OAMENI! PERICOL. ORICINE POATE FI ACUM UNUL DIN EI.

— Ultimele știri, ultimele știri. Saturnienii se transformă în oameni.

— Cum se ascund ăștia!

— Ultimele știri, ultimele știri.

O SUTĂ DE MII DE OAMENI ARESTAȚI CA SUSPECȚI. S-AR PUTEA SA FIE SATURNIENI. SE FAC CERCETĂRI.

— Pst! ascultă, cum arată saturnienii?

— Niște indivizi oribili.

— Dar cum arată? Unde pot să-i văd?

— De ce vreți să știți cum arată? Nu vă ajunge ce spune lumea?

Hm... Sunteți cam ciudat!

„Știrile pe scurt. Patru sute de persoane intoxicate pentru că au fumat prea mult crezând că astfel îi vor omorî pe saturnieni. S-a descoperit complotul. Arestarea conducătorilor firmei; se presupune că sunt saturnieni. Un vas comercial scufundat în apele Oceanului Pacific de o forță misterioasă. O fetiță de patru ani înecată de saturnieni în râul Almendares. Mai multe orașe europene rase de pe suprafața pământului de o imensă bombă de pe Saturn. Vom continua să infor...”

„Atențiune... Atențiune! Vin alți saturnieni. Sfârșitul lumii! Nu există nici un loc sigur. Moartea cea mai înspăimântătoare ne pândește la colțul străzii, în paharul cu apă pe care îl bem, în cartea pe care o citim, în patul în care ne culcăm, în aerul pe care îl respirăm... Planeta noastră e pe punctul de a fi distrusă complet!...”

„Ultimul reportaj! Sunt patru sute milioane de morți...”

— Aici se află saturnienii, cum spuneam în cartea mea... Nu întocmai cum spuneam în cartea mea, dar... aici se află!

Străzile erau bulevarde printre dărâmături. Băcăniile închise, vitrinele sparte, alimentele furate, ușile metalice forțate.

Gândaci și insecte mai mici mișunau peste tot. Pretutindeni gropi de bombe, tancuri răsturnate, clădiri în flăcări, morți...

Supraviețuitorii, în zdrențe, murdari, hoinăreau pe străzi cu mâinile goale și cu o expresie ștearsă întipărită pe chipuri. Nici măcar nu plângeau. Nu aveau de ce să plângă. Nu exista nimic! Doar fum și șobolani, mulți șobolani.

Și unde sunt saturnienii? Ce s-a întâmplat cu ei?

Juan, pământeanul, umbla pe străzi; era unul dintre supraviețuitori. O fantomă, o umbră murdară și ștearsă, cu pantalonii

rupți în fund, desculț și plin de păduchi în cap. Nebun, flămând.

Și saturnienii unde sunt?

Scoase niște pagini arse din buzunarul de la spate al pantalonilor săi prăfuiți. Cartea mea. Cartea despre saturnieni. Gângăniile îi umblau pe tot trupul. Zări un om în depărtare: o fantomă ca și el, pe jumătate dezbrăcat, smulgând șobolanilor o bucată de pâine. Un om murdar și jerpelit; foarte departe, printre dărâmături, fiare răsucite, geamuri sparte, lemne arse...

La naiba! unde sunt saturnienii? Unde?

Pedro se târa pe străzi și văzu ceva asemănător cu o siluetă omenească, o lighioană mai mare decât celelalte lighioane; acolo, departe, răsturnat peste o ladă. Acolo e unul dintre ai noștri... Da, e un om. Dar cred că nu se află acolo. Sunt sigur, și totul e distrus și ars. Și saturnienii... Unde sunt saturnienii? Saturnienii au plecat, ne-au omorât și au plecat.

Grămezi de morți; morți fără urme de sânge, morți împietriți. Trebuia să pășească ușor peste ei, cu multă grijă, ca să nu le strivească fețele. Iarba creștea printre morți. Oriunde era o grămadă de morți, era și o grămadă de iarbă. Iarbă neagră și murdară, foarte înaltă.

Puținii supraviețuitori cădeau și mureau și ei.

Juan se așeză pe o ladă de bere plină de șobolani. Despături paginile arse. Căută o țigară, dar nu găsi; nici chibrite n-avea. Se uită la hârtiile pline de cenușă, cu marginile roase de șobolani și găurite de gândaci, desfăcându-se între mâinile sale soioase... Totul era neclar; nu existau litere. Doar câteva... Îl văzu pe omul care înainte era departe și care acum era aproape, târându-se peste dărâmături și ruine pline de noroi. Era cineva, era Pedro, prietenul său: un supraviețuitor pe punctul de a muri.

Cu greu ridică capul ca să-l întrebe:

— Ai văzut vreun saturnian pe aici?

Celălalt se învârtea printre pietrele arse.

— Sunt oameni morți.

— Și saturnienii unde sunt?

Pedro privi în jur ca un prost.

— Nu știu... Au plecat.

Ajunse până la el. Juan îi făcu loc pe lada cu bere, și Pedro se așeză alături.

— Suntem singuri... zise Juan.

— Da, spuse celălalt. Ce citești?

Juan îi răspunse că era cartea lui. Cartea despre saturnieni.

— Niciodată n-am putut s-o citesc, se plânse Pedro. Mi-ar fi plăcut s-o citesc. De ce nu mi-o citești acum?

— Acum nu mai are sens. Totul a trecut.

Pedro privi paginile. Erau niște hârtii albe.

— Uite, spuse Juan, arătând spre cer, acolo sus. Se întorc saturnienii...

— Unde?

— Acolo.

— Unde?

— Uită-te bine. Nu vezi? Ția.

— Nu văd decât nori...

Juan lăsă capul în jos și-și trecu mâna murdară peste hârtii.

— Saturnienii sunt nori. Saturnienii pot fi orice lucru. Și eu pot fi un saturnian. Cine știe. Cartea mea nu vorbea despre asta. În cartea mea totul era altfel. Dar acum nu mai are importanță; totul a trecut. Nu cum povesteam eu, dar a trecut...

.....

Aerul cald începu să se răcească. O briză răcoroasă aducea miros de curățenie, de ordine, de îmbrăcăminte nouă, de trupuri proaspăt spălate.

Pedro simți că i se limpezește mintea și îl întrebă:

— Și ce se spunea în cartea ta?

— Chiar acum am terminat să ți-o citesc! îi răspunse

Juan fără să-i înțeleagă întrebarea și încruntându-și sprâncenele.

Soarele, un frumos soare de aprilie, pătrundea prin geam mângâindu-i lui Pedro picioarele, picioarele reci, băgate în papuci de casă moi.

— Și saturnienii unde sunt? întrebă sărind din fotoliul plin de perne.

— Ce vrei să spui cu asta?

Pedro era uimit.

— Dumnezeuule! exclamă. Războiul!

— Ce război? întrebă Juan. Despre ce vorbești?

— Războiul lumilor!

— Războiul lumilor?

— Da, spuse Pedro. Ce s-a întâmplat? Eram pe o stradă printre dărâmături. Totul era ruine! Noi eram singurii supraviețuitori. Toți oamenii muriseră. Toți erau arși, macerați... Tu îmi vorbeai de cartea ta, îți amintești? Saturnienii au ras planeta noastră de pe suprafața pământului.

Juan se ridică în picioare dintr-o săritură.

— Ce-i nebunia asta? țipă. Saturnienii sunt ființe superioare! Cum or să distrugă ei o planetă? Dacă îți citesc toată cartea... Îți vorbeam despre superioritatea saturnienilor. Tu mă ascultai... Despre ce război vorbești?

— A fost război. Au sosit saturnienii și a fost război. Un război înspăimântător! Au ars totul, au distrus totul... și au plecat. Supraviețuitorii mureau pe străzi, cădeau ca muștele. Erau flămânzi,

nebuni. Erau mulți șobolani... Mai curând amândoi eram nebuni.

— Eu îți citeam cartea mea... Saturnienii au sosit pe Pământ și au încercat să ne ajute. Și-au pus știința în slujba noastră... Au încercat să facă asta. Știau că e momentul potrivit, că aveam nevoie...

Pedro ținea ochii foarte deschiși, vorbea automat:

— Au ras totul...

— Nu! Ascultă-mă.

— Omorau copii, femei, bătrâni... Omorau și omorau. Știau să omoare. Erau niște monștri oribili, respingători, cruzi, cinici...

Juan lovi cu piciorul în podea.

— Nu, nu! Oamenii îi considerau monștri, dar erau ființe superioare, pe care noi am fost incapabili să-i înțelegem. De aceea au renunțat să vină. Au plecat.

Poate nu se mai întorc niciodată... Poate...

— Da, spunea Pedro, au plecat; ne-au omorât și au plecat. Ne-au omorât din simpla plăcere de a omorî.

— Veneau să ne scoată din ignoranță. Veneau să ne învețe multe lucruri, lucruri minunate. Noi i-am omorât. Așa se termină cartea mea.

— Cartea ta? Ce carte? N-am văzut decât niște pagini albe. Totul era ruine, aerul mirosea urât...

Juan încercă să-l privească pe prietenul său, dar nu putu; nu putea să-l vadă.

— E târziu, îi spuse. Trebuie să te duci la slujbă. Pedro se uită la ceas, și atunci chipul lui deveni ca de metal.

— Da, spuse, trebuie să mă duc. Astăzi n-am să mă duc... dar e slujba mea, pâinea mea... Să mor dacă am poftă să mă duc!

Juan privea cerul prin geam; o licărire de bucurie îi făcu ochii să pară mai mari. Se întoarse spre Pedro și-i spuse:

— Află că saturnienii lucrează toată ziua. Tot timpul lucrează.

— Dumnezeu, ce îngrozitor! Toată ziua la slujbă?

— Nu, saturnienii nu se duc niciodată la slujbă. Și totuși nu există ființe mai harnice ca ei... Tu nu înțelegi. Nu poți înțelege!

— Trebuie să mă duc la slujbă. E foarte târziu. Dacă nu sunt punctual, șeful îmi dă un picior și mă azvârle afară... La naiba, e opt! Și nu m-am ras încă...

Juan se îndreptă spre ușă.

— Mă duc să dau o raită prin oraș, spuse. Poate întâlnesc vreun saturnian și-i citesc cartea; el o s-o înțeleagă...

Plecă să se plimbe prin oraș.

Începură să se audă zgomotele dimineții, zgomotele unei noi zile. Toată lumea alerga spre slujbă, chipurile oamenilor erau aspre și neprietenoase. Plecau dimineața și se întorceau la șase, și nu se mai gândeau la lucru; nu voiau să se gândească, deoarece nu le plăcea munca, în fiecare moment încercau s-o uite. Munceau doar ca să

câștigate bani; nu ca saturnienii, se gândi Juan, înghesuindu-se în mulțime.

În stația omnibuzului erau multe persoane, și copii cu ghiozdane se duceau la școală, dar urau școala, tot așa cum părinții lor urau slujba. Studiau scârbiți, ca să lucreze apoi scârbiți într-un birou.

Ce părere vor avea saturnienii despre noi? se întrebă Juan. Ce vor gândi despre toate astea? Oare totul trebuie să fie într-adevăr așa? Vom progresa? E sigur că vom progresa? Trebuie să cred, am nevoie să cred. Simt nevoia să cred că și ei au fost odată ca noi și acum nu mai sunt...

Toată lumea era atentă la sosirea omnibuzului, așteptând eu mușchii întinși ca pielea pe o tobă.

Puțin mai departe de ceilalți, așezat pe bordura trotuarului, văzu un bărbat. Un bărbat tânăr, dar foarte bătrân, slab, debil, chel, aproape mort, cufundat în el însuși. Se apropie de el și, ezitând, se așează alături. Își scoase paginile. Bărbatul avea privirea pierdută, sau moartă, uitându-se la un bolovan de pe caldarâm; părea orb.

— Prietene, n-ai văzut un saturnian pe aici? Au venit, știi? De mii de ani vin... Nu i-ai văzut?

Bărbatul căscă și i se văzură dinții putrezi. Un dinte de argint străluci în lumina soarelui.

— Aștepți autobuzul, prietene? continuă Juan. Uite, am o carte... O carte despre saturnieni. O carte fantastică, dar care nu e atât de fantastică...

Despățurea paginile roase, așezat alături de el pe o ladă de bere plină de șobolani, pe trotuar, printre dă- rămături. Acum nu mai erau interesante, totuși voia să le citească. Citea:

„Capitolul unu. Primul om care îi văzu era un vagabond cu sacou negru ce se plimba pe străzi...”

Autobuzul sosi și se opri, scoțând fum și lăsând urme de ulei pe caldarâm.

„Au sosit într-o seară și le-au arătat oamenilor lucruri de necrezut. Pentru ei știința saturnienilor era o adevărată magie...” Lumea alerga spre omnibuz izbindu-se. „Saturnienii...” citea Juan.

Bărbatul, ca o umbră de om, tremură; ochii lui căpătară viață, deveniră agresivi, pătrunzători. Sări în sus, fugi ca un iepure, mai repede ca un iepure, se năpusti asupra ușii, îmbrânci pe toți, zgârie, împinse, lovi... și se așează. Apoi se cufundă din nou în el și redeveni chel și slab.

Omnibuzul plecă imediat, cu copii, valize, bătrâni și femei atârinate de uși.

Gazele din țevile de eșapament îl învăluiră pe Juan, în timp ce-și rupea paginile încet, foarte încet, în bucățele extrem de mici.

Pedro se ducea la slujbă fugind printre dărâmături; foarte departe

se zărea, asemeni unei fantome, o umbră murdară și nedeslușită cu pantalonii rupți în fund.

Non se trezi speriat și-și scutură claia de păr din cap.

— Unde sunt pământenii? întrebă.

Oaj era dezamăgit, deoarece prietenul său dormise în timpul lecturii.

— Pământenii nu există, răspunse cu amărăciune.

Non privea în toate părțile.

— A fost război! exclamă. Au venit pământenii și a fost război. Un război înspăimântător. Au ars totul și au plecat... Eram unicii supraviețuitori!

Oaj se uită la Non și nu-l recunosc.

Repetă:

— Pământenii nu există. Eu i-am inventat.

— Totul era numai ruine, spuse Non. Pământenii au distrus totul.

Oaj pipăi paginile sale.

— Poate suntem ca acești pământeni... și ei sunt așa cum mi-am imaginat că vom fi noi peste mulți ani, cine știe când.

Non era uimit.

— Înseamnă că... am visat?

— Da, ai visat.

În noaptea aceea, Oaj se urcă pe suprafața planetei și căută pe cer acel punct aurit care era Pământul.

Rămase o clipă privind-l.

— Da, își spuse Oaj, poate că ei sunt ființe superioare. Cine știe!

Minusculul punct aurit se pierdea pe linia orizontului, în imensitatea unui cer multicolor, străbătut de inelul lat al planetei Saturn, a doua ca dimensiune și a șasea ca distanță până la Soare.

pământenii

Trei nave au părăsit Pământul îndreptându-se spre planeta Saturn. Au plecat cincisprezece bărbați și opt femei. Bărbații se numeau: Jorge, Matías, Alfredo, Mario, Pedro, José, Armando, Andrés, Alfonso, Alberto, Francisco, Manuel, Enrique, Eduardo și Juan; femeile se numeau: Helena, Maria, Lidia, Ana, Lena, Mirta, Laura și Teresa. Erau biologi, astrofizicieni, astrobotaniști, chimiști, matematicieni, medici, ingineri etc. etc.

Jose, Matías și Juan conduceau navele.

Duceau toate cele necesare pentru a construi o bază de observație pe satelitul Titan.

Și într-o zi de august navele au ajuns.

Redactor: Victor Zednic

Tehnoredactor: Mariana Pușcașu

Apărut 1969.

C. Z. pentru bibliotecile mici 8R-86.

Tiparul executat la întreprinderea poligrafică

„13 Decembrie 1918”,

str. Grigore Alexandrescu nr. 89-97,

București

Republica Socialistă România

Literatura științifico-fantastică cubaneză se află în plină dezvoltare, depășind cu mult realizările din celelalte țări ale Americii Latine. Printre cei care publică cărți de acest gen se află scriitori de o valoare unanim recunoscută, ca poetul Oscar Mustardo, dar și o pleiadă de tineri talenți, printre care și Miguel Collazo autorul cărții de față. Născut la Havana, în 28 octombrie 1936, Miguel Collazo a urmat cursurile Școlii de belle arte San Alejandro. A participat la diverse expoziții colective, iar în 1956, expune pentru prima dată singur la Galeria Lex. După ce încearcă fără succes diverse ocupații, participarea la seminarul de dramaturgie al Teatrului național avea să determine o cotitură în viața sa. El scrie o serie de piese de teatru, dintre care «Căsătoria» este menționată la Concursul național din 1963. După doi ani începe să scrie «Cartea fantastică a lui Oaj» al cărei succes îl impune în rîndul scriitorilor acestui gen.

- 1 Arbore rășinos din America Latină, cu fructe comestibile de culoare portocalie (span.).
- 2 Băutură populară cubaneză (span.)
- 3 ceai cubanez (span.)
- 4 Monedă spaniolă valorând cinci lei (span.)
- 5 Păsări mici negre, asemănătoare cu vrăbiile, ce trăiesc în America Latină (span.)

Table of Contents

visul lui ijly și al lui juan

saturnienii

bacardi cosmic

ziaristul

I

II

III

discul zburător

omul care îi adora pe saturnieni (fabulă chinezească)

robotul

un mort neobișnuit

moartea omului de știință

dragostea lui yarnoo

I

II

III

IV

V

VI

VII

VIII

IX

X

XI

XII

XIII

îngerul copilului

cele o mie de nopți

întâlnire

omul de știință diabolic

wolfgang amadeo mozart

saturnienii de pe lună

călătorul

cartea lui juan

pământenii